

#DSO2019

PROGRAMMABOEK

Sportonderzoek met Impact

Amsterdam, 7 november 2019

DSO

Dag van het Sportonderzoek

7 november 2019
Amsterdam - Haarlem

Sportonderzoek met Impact Programmaboek Dag van het Sportonderzoek 2019

Partners

- Kenniscentrum Sport
- Mulier Instituut
- Hogescholen Sportoverleg

Samenstelling

- Marije Deutekom
- Ans Konijn
- Vera Dekkers

Vormgeving

reclamestudio Sjeep

© 2019 Hogeschool Inholland & Hogeschool van Amsterdam

De inhoud en tekstopbouw van de abstracts in dit boek behoren tot de verantwoordelijkheid van de auteurs van de abstracts.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, gereproduceerd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

#DSO2019

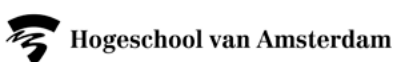
PROGRAMMABOEK

Sportonderzoek met Impact

Amsterdam, 7 november 2019

Hogescholen Sport Overleg

mulier instituut

iholland
hogeschool

Inhoud

Voorwoord	6
Programma	7
Interview met Michael van Praag	10
Gezond sporten in de toekomst - Evert Verhagen	10
Interview met Anneke van Zanen	11
Hoe bereiken we impact met ons onderzoek naar het beweeggedrag van mensen met chronische aandoeningen? - Cindy Veenhof	11
Symposia	12
Eerste stappen richting (Europese) fonsenwerving, praktische tips voor Horizon Europe	12
Sport- en beweeginterventies in onderzoek en praktijk: casus The Daily Mile	13
Training for Excellence – Het gebruik van innovatieve oefenmethodes binnen sport, muziek en dans	14
Sport voor Participatie: training voor de toekomst	15
Living labs – Zegen voor sportonderzoek én sportpraktijk?	16
Themasessies – ronde 1	17
Gezonde generatie – LO docent en -student	17
- Bewegen & sport op school, wat is het belang volgens leerlingen en docenten?	17
- De invloed van de vakdocent bewegingsonderwijs op het beweegplezier en beweegintensiteit van basisschoolleerlingen tijdens en na schooltijd	18
- Through students' eyes: instructional strategies for a motivating learning climate in secondary school PE	19
Gezonde generatie – Gezond gedrag	20
- Welke motieven zijn leidend voor gezond gedrag van mbo-studenten? Het voedings- en beweeggedrag van mbo-studenten verklaart vanuit de Zelf-Determinatie Theorie	20
- Gezondere sportkantines?	21
Leefstijl als medicijn – Impact op zorg	23
- Doorverwijzen vanuit de zorg naar sport: wat is succesvol en wat niet	23
- De relatie tussen leefstijlfactoren en sociaaleconomische verschillen in de zorgkosten	24
- De buurtsportcoach als katalysator voor beweegvriendelijke buurten: Resultaten van beleidsscreening bij gemeenten	25
Leefstijl als medicijn – Ontwikkeling van technologie	26
- Developing the PAUL app for active urban living: a multidisciplinary approach on developing an exercise application	26
- Volop in beweging: draagbare technologie en interdisciplinaire samenwerking	27
- De ontwikkeling van een online module 'eHealth voor leefstijlverbetering' voor onderwijs	28
Gezonde generatie – Kwetsbare doelgroepen	29
- Gelijke kansen voor duurzame deelname? (On) gelijkheid in de socialisatie in sport, motorische vaardigheden en een gezonde leefstijl	29
- The impact of (adapted) organized sports participation on health in youth with a chronic disease or physical disability	30
- "Hier is mijn hoofd even leeg." - Een evaluatie van het beweegprogramma van GoldenSports speciaal voor migrantenvrouwen.	31

Themasessies – ronde 2	32
Gezonde generatie – Motorische ontwikkeling	32
- Het effect van de inzet van een vakdocent LO in het basisonderwijs op de motorische ontwikkeling van leerlingen	32
- Hoe goed kunnen kinderen hun eigen motorische competentie schatten?	33
- Het meten van het beweegniveau van kinderen - de consequentie van het meetinstrument	34
Gezonde generatie – Diversen	35
- Kan een interactieve beweegvloer bijdragen aan een actiever dagpatroon op een kinderdagverblijf?	35
- Serious gaming in the school setting: How physically active are children at baseline?	36
- Leren zelfreguleren in het bewegingsonderwijs	37
Training van de toekomst	38
- Analyseren en verbeteren van pirouettes bij topturnen met behulp van 3D motion tracking	38
- Training van carrièrebegeleiders in een professionele voetbalomgeving	39
- Cadans in Balans bij 10km Hardlopen?	40
Overig – Sportmanagement	41
- Kansen om binnen de gemeente Medemblik met side-events sociaal-maatschappelijke impact te creëren	41
- Heatmaps: de beweegvriendelijke omgeving op adresniveau gevisualiseerd	42
- A Sport Governing Body's Role in the Spectator-Team Relationship	43
Overig – Sportvereniging	44
- Sporting children feel better and are happier	44
- Vitalisering van de sportclub door procesmatige begeleiding	45
- Heeft de sportvereniging meer sociale waarde dan andere organisatievormen?	46

Voorwoord

Op 7 november 2019 organiseren Hogeschool Inholland en de Hogeschool van Amsterdam de tiende editie van de Dag van het Sportonderzoek. Voorafgaand aan de inhoudelijke congresdag, wordt inmiddels traditiegetrouw de Nacht van het Sportonderzoek georganiseerd. Dit jaar vindt dit de avond van 6 november plaats in Haarlem in de vorm van een pubquiz.

In dit document vindt u de abstracts van de symposia en presentaties en van de vier keynote sprekers: Michael van Praag (NL sportraad), Anneke van Zanen (NOC*NSF), Evert Verhagen (VUmc) en Cindy Veenhof (UMC Utrecht en Hogeschool Utrecht). Het thema van dit jaar is Impact van Sportonderzoek. We hebben alle keynote sprekers uitgenodigd om u praktische handvatten te geven om de impact van uw eigen werk te verhogen. Ook tijdens de symposia is er volop aandacht voor de praktische toepasbaarheid van de onderzoeksresultaten.

De dag is ingedeeld aan de hand van de drie thema's: 'gezonde generatie', 'leefstijl als medicijn' en 'training van de toekomst'. Deze dag vormt een uniek moment voor alle aanwezigen om kennis te nemen van onderzoeksresultaten, maar ook om met elkaar te kunnen discussiëren en netwerken. De organisatie van Dag van het Sportonderzoek 2019 hoopt dat het voorbereidende werk voldoende is geweest voor een inspirerende dag, waarop zowel de sprekers als de toehoorders met voldoening zullen terugkijken.

Bij de voorbereiding hebben we dankbaar gebruik kunnen maken van een bestaand netwerk, dat ook betrokken is geweest bij de voorgaande edities van de Dag van het Sportonderzoek. De expertise van het Mulier Instituut en het Kenniscentrum Sport was daarbij onmisbaar. Eveneens onmisbaar zijn alle inspanningen van de vrijwilligers, veelal studenten, die deze dag mede mogelijk maken. Belangrijke lof gaat uit naar de collega's die de organisatie van DSO 2019 ter hand hebben genomen.

Maar zoals ieder jaar is de kwaliteit van deze dag in de eerste plaats afhankelijk van de inhoudelijke bijdragen van alle onderzoekers. We zijn zeer erkentelijk met de betrokkenheid van alle aanwezigen!

Marije Deutekom
Lector Kracht van Sport

Programma

11.15 – 12.00 Symposia					
Thema	Overig ZonMw	Gezonde generatie The daily mile	Training van de toekomst Training for excellence	Overig Sport voor participatie	Gezonde generatie Living labs – deel 1
Sessieleider	Daniëlle de Boer ZonMw	Jorien Slot Mulier Instituut	Jolan Kegelaers Hogeschool van Amsterdam	Ad Hoogendam Hogeschool Windesheim	Frank van Eekeren Haagse Hogeschool
Locatie	Sporthal 2A	Sporthal 2C	Studio 1	Studio 2	Sporthal BG
Titel	Eerste stappen richting (Europese) fondsenwerving, praktische tips voor Horizon Europe	Sport- en beweeginterventies in onderzoek en praktijk: casus The Daily Mile	Training for Excellence – Het gebruik van innovatieve oefenmethodes binnen sport, muziek en dans	Sport voor Participatie: training voor de toekomst	Living labs – Zegen voor sportonderzoek én sportpraktijk?*
Met bijdragen van	Eras Draaijers SIA Nynke Terpstra ZonMw/ Sportinnovator Nicolette van Veldhoven NOC*NSF	Amika Singh Mulier Instituut Maxine de Jonge Mulier Instituut Patty Scholten Jongeren Op Gezond Gewicht Annemiek Haak Kenniscentrum Sport	Dr. Raoul Oudejans Vrije Universiteit Amsterdam Hogeschool van Amsterdam Twee praktijk-professionals uit het Training for Excellence project	Kees Grovenstein Veld42 Jasper Lamboo Maatschappelijk sportcoach Veld42 Utrecht Dico de Jager Stichting Life Goals Gerko Brink Dienst Justitiële Inrichtingen Lianne KleierKool Hogeschool Utrecht	Maikel Waardenburg Universiteit Utrecht Kirsten Verkooijen Universiteit Wageningen Steven Vos TU Eindhoven/ Fontys Sanne de Vries Haagse Hogeschool * Let op: dit is een dubbele sessie, deel 2 in themasessie ronde 1 13:15 - 14:00 uur

13.15 – 14.00 Sessieronde 1 Parallelsessies						
Thema	Gezonde generatie LO docent en -student	Gezonde generatie Gezond gedrag	Leefstijl als medicijn Impact op zorg	Leefstijl als Medicijn Ontwikkeling van technologie	Gezonde generatie Kwetsbare doelgroepen	Gezonde generatie Living labs – deel 2*
Sessieleider	Thom Terwee Hogeschool van Amsterdam	Mirka Janssen Hogeschool van Amsterdam	Liesbeth Preller Kenniscentrum Sport	Ans Konijn Hogeschool Inholland	Caroline van Lindert Mulier Instituut	Frank van Eekeren Haagse Hogeschool
Locatie	Sporthal 2A	Sporthal 2C	Studio 1	Studio 2	Studio 3	Sporthal BG
13.15 uur	Bewegen & sport op school, wat is het belang volgens leerlingen en docenten? Hilde Bax Hogeschool van Amsterdam	Welke motieven zijn leidend voor gezond gedrag van mbo-studenten? Het voedings- en beweeggedrag van mbo-studenten verklaart vanuit de Zelf-Determinatie Theorie Gitte Kloek De Haagse Hogeschool	Doorverwijzen vanuit de zorg naar sport: wat is succesvol en wat niet Dorine Collard Mulier Instituut	Developing the PAUL app for active urban living: a multidisciplinary approach on developing an exercise application Nicky Nibbeling Hogeschool van Amsterdam	Gelijke kansen voor duurzame deelname? (On) gelijkheid in de socialisatie in sport, motorische vaardigheden en een gezonde leefstijl Jo Lucassen Mulier Instituut	Living labs – Zegen voor sportonderzoek én sportpraktijk?*
13.30 uur	De invloed van de vakdocent bewegingsonderwijs op het beweegplezier en beweegintensiteit van basisschoolleerlingen tijdens en na schooltijd Dave van Kann Fontys Sporthogeschool	Gezondere sportkantines? Janine van Kalmthout Mulier Instituut	De relatie tussen leefstijlfactoren en sociaal-economische verschillen in de zorgkosten Willem de Boer Hogeschool van Arnhem en Nijmegen / Rijksuniversiteit Groningen	Volop in beweging: draagbare technologie en interdisciplinaire samenwerking Dennis Arts - Fontys Sporthogeschool	De impact van sporten bij jongeren met een chronische aandoening Kristel Lankhorst Hogeschool Utrecht	Met bijdragen van: Maikel Waardenburg Universiteit Utrecht Kirsten Verkooijen Universiteit Wageningen Steven Vos TU Eindhoven/ Fontys
13.45 uur	Through students' eyes: instructional strategies for a motivating learning climate in secondary school PE Gwen Weeldenburg Fontys Sporthogeschool	Effecten van een asset-based interventie op de lichamelijke activiteit van VMBO leerlingen Huib van de Kop Hogeschool van Amsterdam	De buurt-sportcoach als katalysator voor beweegvriendelijke buurten Anneke von Heijden-Brinkman Fontys Sporthogeschool	De ontwikkeling van een online module 'eHealth voor leefstijlverbetering' voor onderwijs Joan Dallinga ogeschool Inholland	"Hier is mijn hoofd even leeg." - Een evaluatie van het beweegprogramma van Golden Sports speciaal voor migrantenvrouwen Vicky Dellas Mulier Instituut	Sanne de Vries Haagse Hogeschool *Let op: dit is een dubbele sessie, deel 1 in symposiumronde 11:15 - 12:00 uur

14.15 – 15.00 Sessieronde 2 Parallelsessies					
Thema	Gezonde generatie Motorische ontwikkeling	Gezonde generatie Diversen	Training van de toekomst	Overig Sport-management	Overig Sportvereniging
Sessieleider	Remo Mombarg Hanzehogeschool Groningen	Sanne de Vries Haagse Hogeschool	Raoul Oudejans Hogeschool van Amsterdam/ Vrije Universiteit	Mathijs Mennes Hogeschool van Amsterdam	Remco Hoekman Mulier Instituut
Locatie	Sporthal BG	Sporthal 2A	Sporthal 2C	Studio 1	Studio 2
14.15 uur	Het effect van de inzet van een vakdocent LO in het basisonderwijs op de motorische ontwikkeling van leerlingen Tess de Kok Fontys Sport-hogeschool	Kan een interactieve beweegvloer bijdragen aan een actiever dagpatroon op een kinderdagverblijf? Manon Kessels De Haagse Hogeschool	Analyseren en verbeteren van pirouettes bij topturnen met behulp van 3D motion tracking Nienke Ekelenkamp InnoSportLab 's-Hertogenbosch	Kansen om binnen de gemeente Medemblik met side-events sociaal-maatschappelijke impact te creëren Robin Deun Hogeschool Inholland	Sporting children feel better and are happier Janet Moeijes Hogeschool Windesheim
14.30 uur	Hoe goed kunnen kinderen hun eigen motorische competentie schatten? Annemarie de Witte De Haagse Hogeschool	Serious gaming in the school setting: How physically active are children at baseline? Gabrielle ten Velde Maastricht UMC+	Training van carrière-begeleiders in een professionele voetbal-omgeving Sofie Smismans Vrije Universiteit Brussel	Heatmaps: de beweeg-vriendelijke omgeving op adresniveau gevisualiseerd Karin Wezenberg- Hoenderkamp Mulier Instituut	Vitalisering van de sportclub door procesmatige begeleiding Hans Slender Hanzehogeschool Groningen
14.45 uur	Het meten van het beweegniveau van kinderen - de consequentie van het meetinstrument Mark de Niet Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	Leren zelf-reguleren in het bewegings-onderwijs Joop Duivenvoorden Hogeschool Windesheim	Cadans in Balans bij 10km hardlopen? Jos Goudsmit Fontys Sporthogeschool	A Sport Governing Body's Role in the Spectator-Team Relationship Paul Huiszoon Hogeschool van Amsterdam	Heeft de sportvereniging meer sociale waarde dan andere organisatievormen? Annet Tiessen- Raaphorst Sociaal en Cultureel Planbureau

Keynotes

Michael van Praag

Michael van Praag (1947) is voorzitter van de Nederlandse Sportraad. Hij is sinds 2008 voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB). Daarvoor was hij voorzitter van de raad van Commissarissen van de Eredivisie CV, en van 1989-2003 voorzitter van AFC Ajax. Vanaf 1998 is Michael van Praag actief betrokken bij de UEFA. Hij is lid van het UEFA bestuur, voorzitter van het Stadium and Security Committee en plaatsvervangend voorzitter van de Club Competitions en Club Licensing Committees. Verder was hij onder andere bestuurslid van de Stichting Meer Dan Voetbal en is hij thans bestuurslid van de Johan Cruyff foundation.

Evert Verhagen

Gezond sporten in de toekomst

Thema: Training van de toekomst

Bewegen en sporten is zonder twijfel positief voor de gezondheid. Maar waar wordt bewogen bestaat ook een risico op letsels. Zowel op recreatief als op topniveau bedreigen letsels de doelen die met sport worden beoogd. Preventie is dus van belang, maar als we naar nationale cijfers kijken zien we - ondanks een bibliotheek aan preventief onderzoek - geen afname, maar juist een toename in het aantal sportgerelateerde letsels. Schiet onze kennis te kort of zetten we het niet goed in?

Evert Verhagen (1976) studeerde Bewegingswetenschappen aan de VU. Hij promoveerde in 2004 bij VUmc op onderzoek naar de preventie van

enkelverstuikingen bij volleyballers. Verhagen doet onderzoek naar letsels binnen sport en bewegen. Zijn werk richt zich op zowel de ontwikkeling, evaluatie als implementatie van preventieve maatregelen binnen de breedte- en topsport. De sociale impact van letsels is aanzienlijk en letsels treffen primair de grote groep amateursporters in Nederland. Zijn pionierend werk op dit gebied heeft in grote mate bijgedragen aan het terugdringen van het blessureprobleem in Nederland.

Anneke van Zanen

Thema: Gezonde generatie

Anneke van Zanen werd in april 2019 verkozen tot nieuwe voorzitter van sportkoepel NOC*NSF. Anneke van Zanen-Nieberg (1963) maakte in de periode 2010-2016 als penningmeester ook al deel uit van het bestuur van NOC*NSF. Zij trad drie jaar geleden terug omdat zij dit niet kon combineren met haar werk als algemeen directeur ADR bij het ministerie van Financiën. Met het aanvaarden van het voorzitterschap van de nationale sportkoepel stopt zij met haar huidige baan als bestuursvoorzitter van accountantskantoor Baker-Tilly Berk. Op de Dag van het Sportonderzoek zal Anneke van Zanen tijdens de keynotesessie in de middag worden geïnterviewd door moderator Marije Deutekom.

Cindy Veenhof

Hoe bereiken we impact met ons onderzoek naar het beweggedrag van mensen met chronische aandoeningen?

Thema: Leefstijl als medicijn

Cindy Veenhof is hoogleraar Fysiotherapiewetenschap op de afdeling Revalidatie, Fysiotherapiewetenschap en Sport van het UMC Utrecht. Daarnaast is ze lector 'Innovatie van beweegzorg' bij de Hogeschool Utrecht. Met haar team richt ze zich onder andere op onderzoek naar de fysieke zelfredzaamheid en fysieke fitheid van mensen rond ziekenhuisopname en op onderzoek naar het gebruik van digitale toepassingen binnen de fysiotherapie. Focus is hierbij hoe het beweggedrag van verschillende patiëntengroepen verbeterd kan worden.

In haar presentatie zal ze aan de hand van een aantal voorbeelden schetsen op welke manier er impact van hun onderzoek wordt bereikt en wat hier de geleerde lessen in zijn.

Symposia

11.15 – 12.00 uur

Eerste stappen richting (Europese) fondsen-werving, praktische tips voor Horizon Europe

Inhoud

Deze workshop geeft praktische tips hoe te starten met Europese fondsenwerving, met name gericht op Horizon Europe (het vervolg op Horizon 2020). De workshop zal geen subsidieprogramma's in detail uitleggen. Wel legt het uit wat randvoorwaardelijk nodig is om Horizon Europe te betreden. Ook geeft het tips hoe te starten met voorbereidende programma's om stapsgewijs richting Horizon Europe te ontwikkelen als onderzoeksgroep. Tips hoe te professionaliseren worden gegeven. Ook wordt er besproken hoe de 'interne organisatie' in te richten, ideeën worden aangereikt om slim gezamenlijk te opereren en risico's te spreiden. Aanvragen competitiever maken wordt eveneens besproken. Er is ruime gelegenheid om vragen te stellen, ook over nationale financiering.

Symposiumleider

Daniëlle de Boer - European Affairs Manager Sports Science & Innovation

Overige symposiumdeelnemers

Eras Draaijers - SIA

Nynke Terpstra - ZonMw/Sportinnovator

Nicolette van Veldhoven - NOC*NSF

Sport- en beweeginterventies in onderzoek en praktijk: casus The Daily Mile

Inhoud

Om te stimuleren dat sport- en beweeginterventies worden gebruikt die goed onderbouwd zijn, bestaat de database erkende interventies. Deze database bevat voor veel thema's en doelgroepen interventies die bijdragen aan het stimuleren van sport en bewegen. Veel interventies worden in de praktijk ontwikkeld en geïmplementeerd zonder dat ze in de database zijn opgenomen. Pas als de implementatie succesvol is, overwegen veel interventie eigenaren de mogelijkheid om de betreffende interventie in te dienen om als erkende interventie in de database opgenomen te worden.

The Daily Mile is een voorbeeld van een beweeginterventie die eerst in de praktijk populair is geworden. Op het moment dat veel scholen in Nederland The Daily Mile uitvoerden is het erkenningstraject daarvoor gestart en is een onderbouwing voor de implementatie daarvan beschreven. Met een hele schoolklas 15 minuten per dag (hard)lopen tijdens schooltijd is laagdrempelig, en daarmee aantrekkelijk voor basisscholen. Maar voor een onderbouwing moet een interventie aan criteria voldoen, wat ten koste kan gaan aan de laagdrempeligheid.

Symposiumleider

Jorien Slot – Mulier Instituut

Overige symposiumdeelnemers

Amika Singh – Mulier Instituut

Maxine de Jonge – Mulier Instituut

Patty Scholten – Jongeren Op Gezond Gewicht

Annemiek Haak – Kenniscentrum Sport

Format

In het symposium presenteren we onze ervaringen met betrekking tot het erkenningstraject van The Daily Mile en gaan met het publiek in discussie over de verbinding tussen praktijk, beleid en wetenschap in soortgelijke trajecten.

Training for Excellence – Het gebruik van innovatieve oefenmethodes binnen sport, muziek en dans

Inhoud

Het perfectioneren van bewegingsvaardigheden in domeinen als sport, muziek en dans is een behoorlijke uitdaging. Vele herhalingen en trainingsuren gedurende minimaal enkele jaren zijn nodig om de top te bereiken. Wetenschappelijk onderzoek laat echter zien dat met kwalitatief goede trainingen het mogelijk is meer te bereiken in minder tijd. Hiermee wordt de kans vergroot om de top te halen en er te blijven met behoud van fysieke en mentale fitheid. Het doel van het onderzoeksproject Training for Excellence (T4X) is om in sport (basketbal), klassieke muziek en moderne dans innovatieve wetenschappelijk onderbouwde oefenmethodes (bv. deliberate practice, zelfregulatie, imagery, training met externe focus, trainen onder druk) te ontwerpen, in te voeren en te evalueren.

Symposiumleider

Dr. Jan Kegelaers – post-doc onderzoeker Hogeschool van Amsterdam

Overige symposiumdeelnemers

Dr. Raoul Oudejans – associate professor Vrije Universiteit Amsterdam; lector leren en presteren Hogeschool van Amsterdam

Twee praktijkprofessionals uit het Training for Excellence project.

Organisaties

Hogeschool van Amsterdam

Vrije Universiteit Amsterdam

Concervatorium van Amsterdam

ResidentieOrkest

Koninklijke ConcertgebouwOrkest Academie

CTO Orange Angels Basketball Academy

Format

Binnen dit symposium zullen een aantal eerste inzichten gepresenteerd worden die voortkomen uit dit project, zowel vanuit wetenschappelijk als praktijkstandpunt. ???

Sport voor Participatie: training voor de toekomst

Inhoud

Het lectoraat Bewegen, School en Sport van de Hogeschool Windesheim voert in samenwerking met de lectoraten Participatie en Stedelijke Ontwikkeling en Werken in Justitieel Kader van Hogeschool Utrecht, Stichting Life Goals, Leger des Heils, Dienst Justitiële Inrichtingen en Reclassering Nederland een RAAK-publiek onderzoeksproject uit naar de vraag hoe sport succesvol is in te zetten om de maatschappelijke participatie van mensen in een kwetsbare positie te bevorderen. Daarbij maken we gebruik van de uitgangspunten van ontwerpgericht onderzoek (Van Aken en Andriessen, 2011). Dit stelt ons in staat aan te sluiten op en gebruik te maken van de reeds bestaande praktijkkennis.

In de eerste fase is onderzoek gedaan op een viertal praktijklocaties, te weten: Zwolle (Sportpark De Marslanden en RIBW), Utrecht (Veld42), Amersfoort (CJVV i.s.m. Life Goals) en Dordrecht (De Hoop). Op basis hiervan zijn 'rijke contextbeschrijvingen' gemaakt. Analyse hiervan heeft geresulteerd in een aantal claims (uitspraken over de waarde en werking van de interventies) en concerns (zorgen en aandachtspunten). De belangrijkste claims hebben betrekking op wat de 'normaliserende werking van sport' wordt genoemd: sportdeelname kan bijdragen aan een positiever zelfbeeld en bevordert dat mensen weer enige structuur in hun leven krijgen. 'Concerns' hebben veelal betrekking op de samenwerking, met name die tussen sportprofessionals en professionals uit het sociale domein, maar ook op de duurzaamheid van projecten. De concerns vormen de aanleiding voor het ontwerp van een of meer nieuwe arrangementen op de praktijklocaties, die in de tweede fase van het onderzoek geïmplementeerd en gemonitord worden.

Symposiumleider

Ad Hoogendam - hogeschoolhoofddocent en onderzoeker Hogeschool Windesheim.

Ad is docent aan de opleiding Sportkunde en de Master Physical Education and Sport Pedagogy en is als onderzoeker verbonden aan het lectoraat Bewegen, School en Sport. Hij is uitvoerend project-coördinator van het RAAK-publiek onderzoeksproject Sport voor Participatie.

Format

Naast een korte presentatie (5 min. door Ad Hoogendam, projectcoördinator) over de opzet en belangrijkste uitkomsten (tot nu) van het onderzoek (10 min. door Bas van Nierop, onderzoeker Hogeschool Utrecht), zullen twee praktijkpartners aangeven wat in hun ogen het belang van dit onderzoek is en op welke wijze de inzichten die het heeft opgeleverd gebruikt (gaan) worden.

Overige symposiumdeelnemers

Paneldiscussie o.l.v. Ad Hoogendam, lectoraat Bewegen, School en Sport: Wat kan de praktijk met de uitkomsten?

Kees Grovenstein - projectleider Veld42 Utrecht

Jasper Lamboo, maatschappelijk sportcoach Veld42 Utrecht

Dico de Jager - coördinator ontwikkeling en beleid, Stichting Life Goals

Gerko Brink - coördinator 'Werk via Sport' Dienst Justitiële Inrichtingen

Lianne Kleier-Kool - onderzoeker o.a. verbonden aan het lectoraat Werken in Justitieel kader, Hogeschool Utrecht

Living labs – Zegen voor sportonderzoek én sportpraktijk?

Inhoud

Sportonderzoek in zogenoemde 'living labs' kent een grote opmars. Diverse hogescholen, universiteiten en sportorganisaties experimenteren samen met private en publieke partners in 'real life settings' met nieuwe vormen van sportaanbod, faciliteiten en organisaties, of zijn van plan dit op korte termijn te gaan doen. Deze ontwikkeling wekt de interesse van onder meer NWO, het ministerie van VWS en gemeenten. Maar wat mogen we verwachten van de living labs voor het sportonderzoek en de sportpraktijk? Wat kunnen we leren van de eerste ervaringen en hoe kunnen we toekomstige kennis delen? Deze vragen bespreken we met direct betrokken onderzoekers en beleidsmedewerkers met als doel een kennisnetwerk op te zetten dat gaat bijdragen aan de waarde van living labs.

Symposiumleider

Dr. Frank van Eekeren is lector Impact of Sport aan de Haagse Hogeschool. Het lectoraat onderzoekt hoe de maatschappelijke impact van sport kan worden vergroot, vooral in gemeenschappen met een hoge diversiteit. Door innovaties in living labs ontstaat kennis over (nieuwe) organisatie-arrangementen, professionele vaardigheden en de impact op de samenleving.

Overige symposiumdeelnemers

Dr. Maikel Waardenburg (Universiteit Utrecht), projectleider Calibrating Inclusive Sporting Encounters, door ZonMW gefinancierd onderzoek met living labs in Utrecht en Eindhoven (zie: **Onderzoeksproject ontvangt ZonMW subsidie**).

Dr. Kirsten Verkooijen (Universiteit Wageningen), projectleider Engaging socially vulnerable adults through sports, door ZonMW gefinancierd onderzoek met living labs gericht op kwetsbare jongeren (zie: **WUR- Health and Society**).

Dr. Steven Vos (Technische Universiteit Eindhoven en Fontys Hogeschool), mede-projectleider van Vitality Academy Living labs, door UU, TU/e en UMCU gefinancierde living labs in Utrecht, Eindhoven en Leende (zie: **Fontys - Sportfolio - Move to be**).

Dr. Sanne de Vries (De Haagse Hogeschool) leading lector kenniscentrum Health Innovation waar De Haagse labs een belangrijk onderdeel van het open-innovatie-ecosysteem van kenniscentrum Health Innovation zijn (zie: **De Haagse labs**).

Themasessies – ronde 1

13.15 - 14.00 uur

GEZONDE GENERATIE – LO docent en -student

Bewegen & sport op school, wat is het belang volgens leerlingen en docenten?

Hilde Bax – Hogeschool van Amsterdam

Inleiding

Wat vinden docenten lichamelijke opvoeding (LO), leerlingen en andere docenten het belang van het leergebied bewegen & sport op school? Daarvoor zijn drie doelstellingengebieden onderscheiden, 'inleiden in sport en bewegingssituaties', 'bijdragen aan gezondheid en een actieve levensstijl' en 'bijdragen aan persoonlijke en sociale ontwikkeling' (Bax, 2010).

Methode

Een kwalitatief onderzoek, Group Decision Room (GDR), vormt de basis voor de vragenlijsten. Ze zijn afgelopen jaar digitaal voorgelegd aan 642 docenten LO uit Nederland, aan 801 leerlingen en 156 docenten van vier sport-actieve voortgezet onderwijs scholen rondom Amsterdam.

De vragenlijst bevat vragen over sportgedrag, het belang van LO en zestien stellingen. Ook wordt gevraagd om de doelstellingengebieden te prioriteren. Vergelijk de algemene doeldomeinen uit curriculum.nu: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming (Biesta, 2015).

Resultaten

Het vak LO wordt meestal (zeer) belangrijk gevonden. De scores van de docenten (LO 94,2% en overig 99,7%) zijn hoger dan die van de leerlingen (54,9%). De waardering van 'inleiden in sport en bewegingssituaties' is bij docenten LO 33,3%, bij de overige docenten 14,1% en bij de leerlingen 23,3%. Voor 'bijdragen aan gezondheid en een actieve levensstijl' zijn deze respectievelijk 15,6% voor docenten LO, 54,5% voor de overige docenten en 49,9% voor de leerlingen. De resultaten voor 'bijdragen aan persoonlijke en sociale ontwikkeling' zijn bij docenten LO 51,0%, bij de overige docenten 31,0% en bij de leerlingen 27,4%.

Discussie en conclusie

De docenten LO scoren hoger op 'persoonlijke en sociale ontwikkeling', lager op 'gezondheid en actieve levensstijl' en hoger op 'sport en bewegingssituaties' dan de andere groepen.

Het is van belang dat de beroepsgroep met bewegen & sport op school beter leert in te spelen op de gerechtvaardigde verwachtingen van leerlingen, collega's en andere groepen uit de samenleving.

Referenties

Bax, H. (2010). De samenleving over de kwaliteit van bewegen & sport op school, een spiegel voor de vakwereld. Zeist: Jan Luiting Fonds.

Biesta, G. (2015). Het prachtige risico van onderwijs, Culemborg, Uitgeverij Phronese.

De invloed van de vakdocent bewegingsonderwijs op het beweegplezier en beweegintensiteit van basisschoolleerlingen tijdens en na schooltijd

Dave van Kann – Fontys Sporthogeschool

Inleiding

Beweegplezier lijkt essentieel om kinderen voldoende te laten bewegen. Hoe beweegplezier tot stand komt en welke rol de vakdocent bewegingsonderwijs in het basisonderwijs hierin speelt, is minder bekend. Evenals de invloed die het beweegplezier vervolgens heeft op het beweeggedrag van leerlingen tijdens en na schooltijd. De onderzoeksvraag luidt daarom: Wat is het verband tussen de vakdocent bewegingsonderwijs, het beweegplezier op school, en het beweeggedrag buiten de schoolcontext van basisschoolkinderen in de leeftijd van 8 tot 10 jaar oud?

Methode

Data in deze cross-sectionele studie komen voort uit de SALTO studie (Adank et al., 2018a; 2018b). Beweegplezier van leerlingen (PACES vragenlijst, Moore et al., 2009) en het beweeggedrag (ActiGraph GT3X+) van groep 4 en 6 leerlingen is gemeten op 10 scholen. In totaal hebben 696 kinderen valide beweegmeter data geleverd. De vragenlijst is alleen ingevuld door groep 6 leerlingen. Regressieanalyses zijn uitgevoerd om voorspellers van beweegintensiteit te bepalen.

Resultaten

Beweegplezier bleek even groot bij leerlingen die les kregen van een vakdocent of van een groepsdocent. Beweegplezier werd beïnvloed door geslacht en het BMI. Meisjes ervaren minder beweegplezier dan jongens, en hoe hoger het BMI van de kinderen was, hoe minder beweegplezier zij hadden. Beweegplezier bleek een voorspellende factor voor minder zitgedrag en meer matig-tot-zware fysieke activiteit van een kind, in het bijzonder na schooltijd. Dezelfde associatie werd gevonden voor de blootstelling aan de vakdocent, echter alleen voor de hele schooldag en niet voor de naschoolse periode.

Discussie en conclusie

Ervaren beweegplezier is groot bij leerlingen en daarin wordt geen verschil gevonden in blootstelling aan een vakdocent of groepsdocent. Beweegplezier is tevens voorspellend voor de hoeveelheid zitgedrag en matig-tot-zware fysieke activiteit van de leerlingen. Daarnaast blijkt de vakdocent bewegingsonderwijs een invloed te hebben op het beweeggedrag van kinderen tijdens school, maar nog niet buiten de schoolcontext.

Referenties

- Adank, A.M., Van Kann, D.H.H., Hoeboer, J.J.A.A., de Vries, S.I., Kremers, S.P.J., & Vos, S.B. (2018a). Investigating Motor Competence in Association with Sedentary Behavior and Physical Activity in 7- to 11-Year-Old Children. *Int J Environ Res Public Health*, 15:2470.
- Adank, A. M., Van Kann, D. H. H., Kremers, S. P. J. & Vos, S. B. (2018). Stimuleren van een Actieve Leefstijl door Top gymOnderwijs: de SALTO studie. NWO Promotiebeurs voor leraren.
- Moore, J. B., Yin, Z., Hanes, J., Duda, J., Gutin, B., & Barbeau, P. (2009). Measuring enjoyment of physical activity in children: validation of the Physical Activity Enjoyment Scale. *Journal of Applied Sport Psychology*, 21(1), 116-129.

Through students' eyes: instructional strategies for a motivating learning climate in secondary school PE

Gwen Weeldenburg – Fontys Sporthogeschool

Inleiding

Enhancing students' motivation towards physical activity in and outside the school setting is one of the main objectives for PE teachers. The Achievement Goal Theory (Nicholls, 1984) and Self Determination Theory (Deci & Ryan, 2000) argue that situational factors strongly affect students' motivation. Therefore, the PE teacher should aim to create and manage a learning environment that addresses the motivational demands of students. To attain deeper knowledge and a clearer perception of how the PE context can be better designed and tailored to the differential motivational demands of students, the present study aimed to identify instructional strategies that, according to students, affect their motivation in PE.

Methode

Nine focus group discussions (6-8 students) were held with 61 secondary school students (12-16 years) from 3 schools. Based on a previous study (Weeldenburg et al., 2018), three focus group meetings per motivational profile were conducted. In order to identify preferred instructional strategies and to assess latent differences among the three motivational profiles, the TARGET framework (Ames, 1992) was used. Interviews were analyzed using the Framework Method (Ritchie & Spencer, 1994).

Resultaten

This study identified several instructional strategies that, according to students, affect their motivation in PE. Strategies within the categories: task, authority, recognition, grouping, evaluation and time. No differences were found between students from different motivational profiles.

Discussie en conclusie

This study identified student-preferred instructional strategies that PE teachers might use to affect students' PE experiences positively. These findings provide a basis for further research in which the identified instructional strategies can be developed into concrete teacher actions. In order to determine the possible effects of these teacher actions on the motivation of students from different motivational profiles intervention study is needed

Referenties

- Ames, C. (1992a). Classrooms: goals, structures, and motivation. *Journal of Educational Psychology*, 84, 261-271.
- Deci, E.L., & Ryan, R.M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the selfdetermination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11, 227-268.
- Ritchie, J., Spencer, L., 1994. Qualitative data analysis for applied policy research. In A. Bryman, & R.G. Burgess (Eds.), *Analysing Qualitative Data*. Routledge, London, pp. 173-194.
- Nicholls, J. G. (1984). Achievement motivation: conceptions of ability, subjective experience, task choice, and performance. *Psychological Review*, 91, 328-346.
- Weeldenburg, G., Borghouts, L., Slingerland, M., & Vos, S. (2018). Profiling Secondary School Students based on their Perceived Motivational Physical Education Learning Climate. AIESEP World Congress, July 25-28, Edinburgh, United Kingdom.

Welke motieven zijn leidend voor gezond gedrag van mbo-studenten? Het voedings- en beweeggedrag van mbo-studenten verklaart vanuit de Zelf-Determinatie Theorie **Gitte Kloek – De Haagse Hogeschool**

Inleiding

Mbo-studenten hebben de neiging om relatief ongezonde leefstijlkeuzes te maken die later in hun leven gezondheidsproblemen kunnen veroorzaken. Voor mbo-studenten zijn echter weinig gezondheidsbevorderende interventies ontwikkeld. Daarnaast is voor het ontwikkelen van een interventie theoretisch inzicht nodig in het gedrag van de doelgroep. Volgens de Zelf-Determinatie Theorie (ZDT) van Deci & Ryan (1) is het type motivatie waarmee iemand zijn gedrag reguleert van belang voor een gezonde leefstijl. Met deze studie wordt onderzocht in hoeverre verschillende motivatie typen het voedings- en beweeggedrag van mbo-studenten kunnen verklaren.

Methode

In een cross-sectionele studie zijn gegevens verzameld van 810 mbo-studenten (gemiddelde leeftijd $17,8 \pm 1,9$ jaar) in de regio Haaglanden. Met een digitale vragenlijst is klassikaal informatie verzameld over voedingskeuzes, lichamelijke activiteit (2) en type motivatie (3) onderverdeeld in: amotivatie, gecontroleerde motivatie en autonome motivatie. Om de associatie tussen motivatietype en voedings- en beweeggedrag te onderzoeken is gebruik gemaakt van lineaire multilevel regressieanalyse, waarbij de respondenten geclusterd waren in negen typen beroepsopleidingen.

Resultaten

48% van de respondenten ontbeet dagelijks, 12% at 2 stuks fruit per dag, 8% at maximaal 3 ongezonde tussendoortjes per week en 29% voldeed aan de richtlijn voor bewegen. Voor autonome motivatie werd een positieve associatie gevonden met waterconsumptie, ontbijtfrequentie, fruitinname en intensieve lichamelijke activiteit en een negatieve associatie met de consumptie van ongezonde tussendoortjes. Amotivatie had een negatieve associatie met intensieve lichamelijke activiteit en ontbijtfrequentie en was positief geassocieerd met de consumptie van ongezonde tussendoortjes. Voor gecontroleerde motivatie werden geen significante associaties gevonden met voedings- of beweeggedrag.

Discussie en conclusie

In het algemeen is het voedings- en beweeggedrag van mbo-studenten ongezond. Het lijkt mogelijk om met de ZDT motivatietypen het voedings- en beweeggedrag van mbo-studenten te voorspellen. Vooral autonome motivatie lijkt geassocieerd te zijn met een gezonde leefstijl en het beïnvloeden daarvan kan daarom een waardevol interventiedoel zijn.

Referenties

1. Ryan, RM & Deci, EL. Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*. 2000;55:68-78.
2. Wendel-Vos GCW, Schuit AJ, Saris WHM & Kromhout D. Reproducibility and relative validity of the short questionnaire to assess health-enhancing physical activity. *J Clin Epidemiol*. 2003;56(12):1163–9.
3. Levesque CS, Williams GC, Elliot D, Pickering MA, Bodenhamer B & Finley PJ. Validating the theoretical structure of the Treatment Self-Regulation Questionnaire (TSRQ) across three different health behaviors. *Health Educ Res*. 2006;22(5):691–702.

Gezondere sportkantines?

Janine van Kalmthout – Mulier Instituut

Inleiding

Een aantal jaren geleden bleek uit onderzoek onder sportverenigingen dat over het algemeen meer ongezonde dan gezonde producten in de sportkantines werden aangeboden (van Kalmthout, 2015; Scholten & van Kalmthout, 2017). De laatste jaren is de aandacht voor gezonde voeding bij sportverenigingen toegenomen, bijvoorbeeld door de initiatieven Team:Fit en Vullen of Voeden. In dit onderzoek is gekeken in hoeverre het assortiment in sportkantines de afgelopen jaren ‘gezonder’ is geworden.

Methode

Om inzicht te krijgen in de ontwikkeling in het gezondere productaanbod in de sportkantines, de ambities en de belemmeringen van sportverenigingen zijn alle sportverenigingen uit het MI Verenigingspanel door middel van een web enquête bevroegd. Het Verenigingspanel van ongeveer 2000 verenigingen vormt een goede afspiegeling van de georganiseerde sport in Nederland. In totaal vulden 526 sportverenigingen de vragenlijst in.

Resultaten

In één op de tien verenigingskantines is het aanbod volgens de verenigingsbestuurders meer ‘gezond’ dan ‘minder gezond’. Volgens een derde van de verenigingsbestuurders is aanbod in de verenigingskantine gezonder geworden. Maar drie vijfde van verenigingsbestuurders ziet nauwelijks verandering in het assortiment van de kantine. Als belangrijkste belemmeringen in het gezonder maken van de kantine noemen verenigingsbestuurders de organisatie door vrijwilligers, ruimtegebrek en gebrek aan draagvlak bij de leden.

Discussie en conclusie

In de verenigingskantines lijkt het aanbod, ondanks de verschillende initiatieven, de afgelopen jaren volgens de verenigingsbestuurders nauwelijks te zijn veranderd. Een aantal verenigingen is actief met een gezondere kantine. Het blijft een uitdaging om in meer verenigingen over de streep te trekken om een gezonder aanbod in de kantine te creëren.

Referenties

Slot-Heijs, J.J. & Kalmthout, J. van (2019). De gezondere sportkantine. Utrecht: Mulier Instituut. (verschijnt in 2019)

Kalmthout, J. van (2015). **Gezonde sportkantine. Meting 2014**. Utrecht: Mulier Instituut.

Scholten, V. & Kalmthout, J. van (2017). **Gezonde sportkantines, assortiment, roken en alcohol. Factsheet 2017/11**. Utrecht: Mulier Instituut.

Effecten van een asset-based interventie op de lichamelijke activiteit van VMBO leerlingen

Huib van de Kop – Hogeschool van Amsterdam

Inleiding

Adolescenten van het Voorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs (VMBO) bewegen steeds minder, zijn lichamelijk minder fit en hebben steeds vaker overgewicht. Hierdoor neemt het risico op gezondheidsproblemen op volwassen leeftijd toe. Het niet voldoen aan de beweegnorm van een uur per dag leidt tot een 20 tot 30 % vergrote kans op chronische ziekten en een verkorte levensduur met drie tot vijf jaar. Daarom wordt aanbevolen om adolescenten van het VMBO uit te dagen lichamelijk actief te blijven door interventies af te stemmen op hun mogelijkheden en belevingswereld. Door leerlingen te betrekken bij de inrichting van de interventie, wordt de kans groter dat de interventie aansluit bij de mogelijkheden en belevingswereld van de leerlingen en de school. De verwachting is dat leerlingen daardoor een actievere leefstijl ontwikkelen.

Methode

Het onderzoek Stimuleren Actieve Leefstijl VMBO Onderwijs (SALVO) was een 2 jarig vergelijkend interventie onderzoek, met 3000 leerlingen verdeeld over 11 interventie en 11 controlescholen. De leerlingen werden daarbij gevolgd op lichamelijke fitheid (Eurofittest) en zelf gerapporteerde lichamelijke activiteit. De inrichting van de interventie werd afgestemd op de mogelijkheden en vaardigheden van de VMBO leerlingen. Deze op een actieve leefstijl gerichte assets werden bepaald aan de hand van activiteiten waarbij leerlingen elkaar interviewen en met elkaar in discussie gaan met zelfgemaakte foto's. Vervolgens werden met focusgroep gesprekken de interventies (op maat) vormgegeven en geïmplementeerd. Longitudinale analyse werd uitgevoerd waarin verschillen tussen interventie en controle leerlingen werden bepaald op verandering van lichamelijke fitheid en activiteit in de tijd.

Resultaten

De huidige presentatie gaat in op de resultaten van het 2 jarige SALVO onderzoek.

Discussie en conclusie

Het SALVO onderzoek evalueert een participerende rol van leerlingen in een actieve leefstijl interventie. Voor- en nadelen van een participerende VMBO leerlingen in de ontwikkeling van een actieve leefstijl worden bediscussieerd.

Doorverwijzen vanuit de zorg naar sport: wat is succesvol en wat niet

Dorine Collard – Mulier Instituut

Inleiding

Fysieke inactiviteit is een groot gezondheidsprobleem. Het doorverwijzen vanuit de zorg van mensen met (een verdenking op of bewezen) beweegarmoede die gebaat zijn bij meer bewegen krijgt steeds meer aandacht omdat gezonde leefstijl gezien wordt als een kansrijk medicijn tegen verschillende ziekten, zoals diabetes. Hoewel verwijzen naar bewegen is opgenomen in richtlijnen komt dit in de praktijk nog niet vaak voor. Daarom was het doel van ons onderzoek om te evalueren hoe het proces van verwijzen vanuit de zorg naar sport verloopt en welke bevorderende en belemmerende factoren hierbij een rol spelen.

Methode

In het kader van het onderzoek zijn er interviews gehouden met 24 zorgprofessionals (huisartsen, fysiotherapeuten en praktijkondersteuners) en 9 sportprofessionals (BSC, trainers, sport coördinator) die betrokken zijn bij interventies waarbij patiënten vanuit de zorg worden doorverwezen naar sport (zoals Bewegen op recept, Looprecept, Diabetes Challenge). Met behulp van de interviews is meer inzicht verkregen in het proces van verwijzen vanuit de zorg naar sport en de belemmerende en bevorderende factoren hierbij.

Resultaten

Er zijn aantoonbare momenten in het doorverwijsproces waar het doorverwijzen vanuit zorg naar sport mis kan lopen. Dit betreft het moment van doorverwijzen, het intake gesprek, het eerste beweegmoment, het moment van volhouden, en het moment van zelfstandig duurzaam bewegen. Bij ieder moment zijn bevorderende en belemmerende factoren te benoemen die een rol spelen bij het succesvol slagen van het doorverwijzen vanuit de zorg naar sport. Enkele belangrijke factoren zijn de houding van de zorgprofessional en patiënt ten aanzien van bewegen, laagdrempelig sport- of beweegaanbod en samenwerking en afstemming.

Discussie en conclusie

Hoewel het stimuleren van bewegen bij patiënten succesvol kan zijn om klachten te verminderen blijkt het voor zorg- en sportprofessionals in de praktijk lastig om dit uit te voeren. Door de bevorderende en belemmerende factoren te identificeren kan het doorverwijsproces verbeterd worden.

De relatie tussen leefstijlfactoren en sociaaleconomische verschillen in de zorgkosten Willem de Boer – Hogeschool van Arnhem en Nijmegen / Rijksuniversiteit Groningen

Inleiding

Er bestaat een sterke sociaaleconomische gradiënt in de kosten van gezondheidszorg. Echter, er is weinig bekend over de rol van leefstijlfactoren in relatie met zorgkosten en sociaaleconomische status. Het doel van deze studie is om op wijkniveau de rol van leefstijlfactoren in de sociaaleconomische variatie in zorgkosten te onderzoeken.

Methode

Met behulp van gegevens voor alle 790 wijken (eerste 3 cijfers van een postcode) van Nederland, schatten we de associatie van de sociaaleconomische status (SES) van de buurt (SES) en vier levensstijlindicatoren - roken, alcoholgebruik, beweging (NNGB) en lidmaatschap van sportclubs - met de zorgkosten van de buurt, gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht. We gebruiken regressieanalyse om de associatie van levensstijlindicatoren op zowel de gemiddelde kosten als de marginale effecten van SES op de gemiddelde kostenprestatie te schatten.

Resultaten

Buurtten met meer sportverenigingsleden en minder rokers worden geassocieerd met aanzienlijk lagere gemiddelde zorgkosten. Deze relaties zijn consistent binnen en tussen verschillende NSES-niveaus. Meer mensen die voldoende bewegen gaat gepaard met lagere zorgkosten, maar deze relatie is niet consistent over verschillende niveaus van NSES. Het marginale effect van meer mensen die voldoende bewegen op de zorgkosten is sterker voor lagere SES buurten.

Conclusie

Deze uitkomsten suggereren dat beleid gericht op het vergroten van het lidmaatschap van sportverenigingen en het verminderen van het aantal rokers de zorgkosten in alle sociaaleconomische groepen kan verlagen, terwijl het verhogen van fysieke activiteit in het algemeen met name effectief zal zijn in lage SES-buurten.

Referenties

Pickett KE, Pearl M. Multilevel analyses of neighbourhood socioeconomic context and health outcomes: A critical review. *J Epidemiol Community Health*. 2001;55(2):111-122.

Diez Roux AV. Investigating neighborhood and area effects on health. *Am J Public Health*. 2001;91(11):1783-1789.

de Boer, W. I., Buskens, E., Koning, R. H., & Mierau, J. O. (2019). Neighborhood Socioeconomic Status and Health Care Costs: A Population-Wide Study in the Netherlands. *American Journal of Public Health*, 109(6), 927-933.

De buurtsportcoach als katalysator voor beweegvriendelijke buurten: Resultaten van beleidsscreening bij gemeenten

Anneke von Heijden-Brinkman – Fontys Sporthogeschool

Inleiding

In april 2019 ging het door Regieorgaan SIA gefinancierd onderzoeksproject met de vraagstelling: Hoe kunnen buurtsportcoaches beter toegerust worden om als schakel tussen beleidsmakers en inwoners, in samenwerking met andere professionals, beweegvriendelijke buurten te faciliteren dan wel te realiseren en optimaliseren (Projectconsortium RAAK Publiek, 2018). In dit project willen we samen met buurtsportcoaches en experts een open, online leeromgeving met methoden, strategieën en kennis ontwikkelen en toepassen.

Methode

Een van de eerste stappen is een beleidsscreening van 25 gemeenten. Er wordt onderzocht of en hoe op dit moment in hun beleidsstukken expliciet aandacht is voor de buurtsportcoach, beweegvriendelijke omgeving en inwonersparticipatie, al dan niet in relatie tot elkaar.

Resultaten

Eerste resultaten laten zien dat bij het merendeel van de gemeente geen integratie is van de eerder vernoemde beleidsterreinen. Elementen ervan zijn wel terug te vinden in afzonderlijke beleidsplannen. Enkele gemeenten vormen een uitzondering. Daarin wordt de buurtsportcoach ingezet als verbinder van gezonde leefstijl en inwonersparticipatie, als uitvoerder van gebiedsplannen of als ondersteuner van beweeginitiatieven in de openbare ruimte. De beleidsscreening wordt momenteel afgerond en zal tijdens DSO2019 worden gepresenteerd.

Discussie en conclusie

De komst van de Omgevingswet biedt een unieke kans om sport en bewegen integraal onderdeel te laten zijn van ruimtelijke ontwikkeling (VSG, 2018). Buurtsportcoaches kunnen hierbij een belangrijke rol spelen omwille van hun actiegerichte aanpak en actieve rol in de wijk. Beide ontwikkelingen kunnen een belangrijke impuls geven om te komen tot een (sport)actieve leefstijl maar vereisen bijkomende acties en investeringen.

Referenties

Projectconsortium RAAK Publiek (2018). De buurtsportcoach als katalysator voor beweegvriendelijke buurten, RAAK Publiek projectvoorstel

VSG (2018). Handreiking sport, bewegen en de Omgevingswet.

Via <https://sportengemeenten.nl/wp-content/uploads/2018/04/VSG-Handreiking-Sport-bewegen-en-Omgevingswet.pdf>

Developing the PAUL app for active urban living: a multidisciplinary approach on developing an exercise application

Nicky Nibbeling – Hogeschool van Amsterdam

Inleiding

A promising method for increasing physical activity (PA) of inactive individuals are exercise applications. However, it is not well understood why some exercise apps are effective, while others are not [1]. Therefore, the PAUL (Playful data-driven Active Urban Living) project sets out to explore how exercise apps can be designed to successfully increase PA behaviors for healthy and inactive adults.

Methode

A theoretical foundation for the PAUL intervention was built by performing a literature study. Next, user requirements were identified through a focus group studies with potential users. A unique feature of this project is that machine learning & data mining techniques are applied to optimize the app specification for each individual. Finally, the implementation of the app in São Paulo, Amsterdam and Utrecht will provide us with (big) data on use of functionalities in the app and physical activity and motivation of the participants.

Resultaten

The literature study gave insights into which persuasive strategies should be implemented in the app, namely (1) monitoring of behavior, (2) feedback, (3) goal setting and (4) reminders. Focus group outcomes demonstrated i.e. preferences for basic statistics such as distance, time and calories and positive feedback based on easy-to-achieve goals related to health guidelines. Three different versions of the PAUL app are being developed, namely Basic PAUL (self-regulation app), Fun PAUL (gamified version of basic PAUL to increase user engagement [2]) and Smart PAUL (just-in-time-adaptive version of basic PAUL [3]).

Discussie en conclusie

It is challenging to translate theoretical findings on behavior change strategies into practical implementations for the design of the app. The development process of exercise apps requires input and methods from multiple research disciplines such as data science, psychology and geography. A feasibility study will be performed in October 2019 to evaluate feasibility, usability and user experience of the basic and smart PAUL app.

Referenties

- [1] Stuckey, M. I., Carter, S. W., & Knight, E. (2017). The role of smartphones in encouraging physical activity in adults. *International journal of general medicine*, 10, 293
- [2] Kelders, S. M., Sommers-Spijkerman, M., & Goldberg, J. (2018). Investigating the direct impact of a gamified versus nongamified well-being intervention: an exploratory experiment. *Journal of medical Internet research*, 20(7), e247.
- [3] Fogg, B. J. (2009, April). A behavior model for persuasive design. In *Proceedings of the 4th international Conference on Persuasive Technology* (p. 40). ACM.

Volop in beweging: draagbare technologie en interdisciplinaire samenwerking Dennis Arts – Fontys Sporthogeschool

Inleiding

De markt voor commercieel draagbare technologie, zoals wearables en smartwatches, is nog steeds groeiende. Zij bieden een alternatieve manier om mensen te helpen fysieke actief te worden, echter is het effect op het duurzaam inpassen van beweeggedrag nog gering (1). Om individuele, fysieke en sociale omgevingsdeterminanten te integreren in deze draagbare technologie liggen er kansen voor interdisciplinair samenwerken. Deze samenwerking is echter niet vanzelfsprekend en vereist speciale aandacht (2). We presenteren een bordspel COMMONS (3) dat data logt om inzicht te krijgen in het dynamische proces van samenwerking.

Methode

COMMONS maakt gebruik van stemkastjes, RFID kaarten en lezers en een microcontroller. Er zijn 52 features verdeeld in vier categorieën: hardware, software, user experience design en gedragsveranderingstechnieken. Spelers stemmen op features en of deze past bij het profiel dat centraal staat. Daarnaast is een vragenlijst afgenomen met items over achtergrond van spelers, teamvorming, mentaal model en spelverloop.

Resultaten

Er zijn drie spelsessies gespeeld met in totaal 11 spelers. Elke sessie is afzonderlijk geanalyseerd en de data toont aan dat alle mogelijke stemcombinaties terugkomen in het spel. In 35% van de rondes worden features meteen geaccepteerd, 30% wordt meteen afgewezen en 35% eindigt met een discussieronde. Na de discussieronde bereiken spelers in 22% van de rondes geen overeenstemming. Alle spelers geven aan dat ze hun standpunt konden delen, ze actief betrokken waren bij het proces en dat ze beter inzicht hebben gekregen in elkaars argumenten. 18% van de spelers geeft aan dat ze hun visie op draagbare technologie hebben aangepast.

Discussie en conclusie

Interdisciplinair werken lijkt vanzelfsprekend maar de resultaten laten zien dat dit niet zo is. Bedrijven en opleidingen zouden meer aandacht kunnen besteden aan deze manier van samenwerken om de ontwikkeling van draagbare technologie, voor het stimuleren van fysieke activiteit, te optimaliseren.

Referenties

1. Tang MSS, Moore K, McGavigan A, Clark RA, Ganesan AN. Effectiveness of Wearable Trackers on Physical Activity in healthy adults compared: a systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. JMIR Preprints. 22/07/2019:15576 2. Blandford A, Newhouse N, Perski O, Murray E, Gibbs J, Singh A. Seven lessons for interdisciplinary research on interactive digital health interventions. Digit Health. 2018; 3. Arts D., Kromkamp L., Vos S. (2019) COMMONS: A Board Game for Enhancing Interdisciplinary Collaboration When Developing Health and Activity-Related Wearable Devices. In: Lamas D., Loizides F., Nacke L., Petrie H., Winckler M., Zaphiris P. (eds) Human-Computer Interaction – INTERACT 2019. INTERACT 2019. Lecture Notes in Computer Science, vol 11749. Springer, Cham

De ontwikkeling van een online module 'eHealth voor leefstijlverbetering' voor onderwijs

Joan Dallinga – Hogeschool Inholland

Inleiding

Studenten Sportkunde (Inholland) leren leefstijlinterventies te ontwikkelen en toe te passen. In hun toekomstige werkveld liggen steeds meer mogelijkheden ten aanzien van eHealth. Leefstijlprofessionals ervaren echter een gebrek aan kennis en vaardigheden voor het toepassen van eHealth (Janssen, Laurijssens, Tumaini et al., 2017). Om studenten beter voor te bereiden op het gebruik van eHealth wordt een online module ontwikkeld gericht op het ontwerpen van eHealth interventies voor leefstijlverbetering. Daarvoor is inzicht nodig in de benodigde kennis en vaardigheden ten aanzien van het gebruik van eHealth in het werkveld.

Methode

Middels twee focusgroepen met negen professionals uit het Sportkunde werkveld werden ervaringen met (on)mogelijkheden, ontwikkeling en toepassing van eHealth in kaart gebracht. In drie ervarings sessies met 20 studenten, 16 docenten en professionals werd vervolgens gevraagd naar benodigde kennis en vaardigheden van toekomstige leefstijlprofessionals wat betreft eHealth. De ervarings sessies en focusgroepen zijn uitgeschreven en gecodeerd in MAXQDA aan de hand van het implementatiemodel van Fleuren en collega's (2004).

Resultaten

Veel leefstijlprofessionals hebben moeite met het implementeren van eHealth in hun dagelijkse praktijk. Zij denken niet vanuit de mogelijkheden die eHealth kan bieden maar worstelen met vragen die voornamelijk draaien om het digitaliseren van hun traditionele aanpak. Het ontbreekt professionals, docenten en studenten aan inzicht en overzicht in de mogelijkheden en voorbeelden van eHealth toepassingen. Professionals zijn niet altijd in staat om de meerwaarde van eHealth in een aanpak te laten zien aan collega's en cliënten.

Discussie en conclusie

Op basis van de resultaten van de focusgroepen en expertsessies worden er voorbeeldcasussen en geleerde lessen uit de praktijk in de module opgenomen. Zo wordt inzicht gegeven in de mogelijkheden van eHealth en in hoe toekomstige leefstijlprofessionals hun aanpak kunnen digitaliseren. In co-creatie sessies met studenten wordt doorgewerkt aan de module. Op lange termijn is het doel om eHealth structureel te integreren in het onderwijs en toekomstige leefstijlprofessionals leren in te spelen op innovatieve ontwikkelingen en te ondersteunen bij de toepassing ervan.

Referenties

Janssen M.A., Laurijssens S., Tumaini T., Dallinga J., Baart de la Faille-Deutekom, M., Vos S.B. Sportapps: hoe in te zetten ter ondersteuning van professionals? Sportgericht. 2017;7:42-45.
Fleuren, M., Wiefferink, K. & Paulussen, T. (2004). Determinants of innovation within health care organizations: Literature review and Delphi-study. International Journal for Quality in Health Care, 16, 107-123.

Gelijke kansen voor duurzame deelname? (On) gelijkheid in de socialisatie in sport, motorische vaardigheden en een gezonde leefstijl

Jo Lucassen – Mulier Instituut

Inleiding

Deelname aan sport en de ontwikkeling van een actieve levensstijl worden in Nederland en andere landen zeer gewaardeerd. Er zijn echter duidelijke verschillen te zien in de deelname aan sport en andere manieren van actieve levensstijl bij volwassenen die verband houden met hun sociale achtergrond. Kunnen deze verschillen het gevolg zijn van verschillen in socialisatie in deze activiteiten vanaf de vroege kinderjaren (Elling 2007; Stodden 2008, Scheerder 2016).

Methode

Om dit probleem te onderzoeken, hebben we gegevens verzameld over de levensstijl van Nederlandse kinderen (4-11 jaar) geanalyseerd via het CBS Leefstijlonderzoek in 2015 (n = 1270) en 2017 (n = 1066). Onderzochte items waren het aanbod en de deelname aan bewegingsonderwijs, actief woon-werkverkeer, sport en fysieke activiteiten in de vrijetijd, buitenspelen en schermtijd.

Resultaten

Bij het vergelijken van kinderen met verschillende sociale achtergrond (inkomen van ouders en opleiding, gezinssamenstelling, verstedelijking) zien we enkele significante relaties. Terwijl kinderen uit gezinnen met een laag inkomen aanzienlijk minder deelnemen aan georganiseerde sporten dan kinderen uit gezinnen met een gemiddeld en hoog inkomen, besteden ze meer tijd aan buitenspelen. Andere verschillen zijn zichtbaar met betrekking tot reizen naar school, hoeveelheid bewegingsonderwijs en schermtijd. De schermtijd is niet gecorreleerd met sportparticipatie of buitenspelen.

Discussie

Ons vertrekpunt is dat deelname aan sport en lichamelijke activiteit de basis vormt voor motorisch leren en socialisatie. De resultaten zullen worden besproken in het licht van theorieën en ander onderzoek naar socialisatie (Bandura, 1994; Robinson 2015; Hurrelmann 2019). Deze inzichten hebben consequenties voor de bevordering van duurzame sportdeelname en een actieve levensstijl onder kinderen: het promotiebeleid moet gericht en gedifferentieerd zijn naar gelang de sociale achtergrond.

De impact van sporten bij jongeren met een chronische aandoening **Kristel Lankhorst – Hogeschool Utrecht**

Inleiding

Regelmatig sporten is belangrijk. Voor jongeren met een chronische aandoening is het niet vanzelfsprekend om te sporten bij een sportvereniging. Het doel van de Health in Adapted Youth Sports (HAYS) studie^{1,2} is om zowel de negatieve als positieve relaties van sport voor jongeren met een chronische aandoening te bepalen. De resultaten zullen inzichtelijk maken of sportparticipatie een positieve invloed heeft op het bereiken van een optimaal niveau van gezondheid en lichamelijke activiteit.

Methode

In totaal hebben 163 jongeren (10-19 jaar) met een chronische aandoening meegedaan. Er zijn twee groepen met elkaar vergeleken; groep 1) sport tenminste twee keer per week bij een sportvereniging groep 2) sport één keer of helemaal niet. Uitkomstvariabelen waren: gezondheid gerelateerde fitheid, dagelijkse lichamelijke activiteit, psychosociale gezondheid en risico op (sport-gerelateerde) blessures en ziektes.

Resultaten

De sportende jongeren (groep 1) hebben een significante hogere zuurstofopname (VO₂peak), zij bereikten een hogere power op de muscle power sprint test, zijn sneller op de 10x5 meter sprint test, hebben een hogere handknijpkracht en waren in staat om verder te springen. Ook bleken zij een gezonder gewicht, een betere lichaamssamenstelling en een lager vetpercentage te hebben in vergelijking met hun niet of één keer per week sportende leeftijdsgenootjes (groep 2)¹. Groep 1 is actiever in het dagelijks leven (gemiddeld 30 minuten per dag), hebben een hogere kwaliteit van leven, voelen zich atletisch competent en zijn zelfredzamer in vergelijking met groep 2. Elke jongere loopt een even groot risico op het krijgen van een blessure/ziekte. De sportende jongeren (groep 1) lopen een blessure op door hun sportactiviteit, terwijl de jongeren in groep 2, blessures oplopen in het dagelijks leven (gymles, spelen)³.

Conclusie

Op basis van de resultaten kan aan jongeren met een chronische aandoening geadviseerd worden om tenminste twee keer in de week deel te nemen aan (aangepast) georganiseerd sporten.

Referenties

Lankhorst K, Takken T, Zwinkels M, et al. Sports participation, physical activity, and health-related fitness in youth with chronic diseases or physical disabilities: The health in adapted youth sports study. *J Strength Cond Res*. 2019. doi: 10.1519/JSC.0000000000003098 [doi].

Te Velde SJ, Lankhorst K, Zwinkels M, et al. Associations of sport participation with self-perception, exercise self-efficacy and quality of life among children and adolescents with a physical disability or chronic disease-a cross-sectional study. *Sports Med Open*. 2018;4(1):38-018-0152-1. doi: 10.1186/s40798-018-0152-1 [doi].

Lankhorst, K., de Groot, J., Tim Takken, Backx, F., on behalf of the HAYS study group. Sports participation related to injuries and illnesses among youth with chronic diseases: Results of the health in adapted youth sports study. submitted May 2019; *BMC sports science, medicine & rehabilitation*.

“Hier is mijn hoofd even leeg.” - Een evaluatie van het beweegprogramma van GoldenSports speciaal voor migrantenvrouwen.

Vicky Dellas – Mulier Instituut

Inleiding

De oudere generatie migranten van niet westerse afkomst wordt als een kwetsbare groep in de samenleving gezien (Pharos, 2015), en kampt daarnaast vaker met tenminste twee chronische aandoeningen, zoals een hoge bloeddruk of suikerziekte (El Fakiri et. al., 2015). Om de fysieke- en de socialemotionele gezondheid bij migrantenvrouwen te verbeteren, heeft GoldenSports beweegaanbod georganiseerd specifiek voor oudere migrantenvrouwen. Het doel van dit onderzoek is het ophalen van de ervaringen en waardering van de deelnemers en betrokkenen van dit beweegaanbod.

Methode

Dataverzameling heeft plaatsgevonden door middel van vijf focusgroepen met vijf a zes deelnemende migrantenvrouwen en individuele semigestructureerde face-to-face interviews met vijf trainers, drie programmacoördinatoren en vijf ambassadeurs. Om de taalbarrière onder de migrantenvrouwen te doorbreken, was gedurende de focusgroepen een tolk aanwezig. De data zijn geanalyseerd door het handmatig coderen van de gespreksverslagen.

Resultaten

Ervaren opbrengsten voor migrantenvrouwen zijn onder meer verminderde pijnklachten en de mogelijkheid het huis uit te komen. Trainers, programmacoördinatoren en ambassadeurs zien ook de meerwaarde van het beweegprogramma. Ze zien dat de vrouwen vooruitgang boeken in het uitvoeren van de oefeningen en dat ze sociale contacten leggen. Succesfactoren van het beweegaanbod zijn dat het aanbod alleen voor vrouwen is, de lage deelnamekosten, inzet van ambassadeurs die een centrale rol binnen de gemeenschap hebben en de expertise en culturele sensitiviteit van de trainers. Verbeterpunten zijn voornamelijk organisatorisch van aard. De migrantenvrouwen willen graag nog een tweede beweegmoment in de week. Met name op locaties waar geen ander (passend) beweegaanbod in de buurt is.

Discussie en conclusie

Om meer bekendheid over het beweegaanbod te creëren en meer migrantenvrouwen te bereiken wordt aanbevolen samenwerking te zoeken met zorgprofessionals die potentiële deelnemers op het aanbod kunnen wijzen. Daarnaast kunnen ambassadeurs tijdens voorlichtingen over gezondheid worden ingezet, in bijvoorbeeld buurthuizen.

Referenties

El Fakiri, F. & Bouwman-Notenboom, J. (2015). Gezondheid van oudere migranten in de vier grote steden. Amsterdam: GGD Amsterdam i.s.m. GGD Haaglanden, GGD Rotterdam-Rijnmond en Gemeente Utrecht/volksgesondheid.

Pharos. (2015). Wie zorgt voor oudere migranten? De rol van mantelzorgers, sleutelfiguren, professionals, gemeenten en ouderen zelf. Utrecht: Pharos -UMCU/NUZO-AMC

Themasessies – ronde 2

14.15 - 15.00 uur

GEZONDE GENERATIE – Motorische ontwikkeling

Het effect van de inzet van een vakdocent LO in het basisonderwijs op de motorische ontwikkeling van leerlingen

Tess de Kok – Fontys Sporthogeschool

Inleiding

Er lijkt een verband tussen motorische ontwikkeling en de vakdocent bewegingsonderwijs, maar longitudinale studies naar de ontwikkeling van motorische vaardigheid zijn schaars. De onderzoeksvraag luidt derhalve: Wat is de invloed van een vakdocent en groepsdocent met een gymbevoegdheid op de motorische ontwikkeling bij kinderen van 7 tot 11 jaar in het basisonderwijs na 1 jaar?

Methode

De verzamelde data zijn onderdeel van de SALTO studie (Adank et al., 2018a;2018b). In dit onderzoek waren 10 basisscholen in Eindhoven en Maastricht betrokken; 5 scholen met en 5 scholen zonder vakdocent bewegingsonderwijs. Tijdens de voormeting (2017) zaten de kinderen in groepen 4 en 6 en tijdens de nameting (2018) in groepen 5 en 7. De metingen zijn uitgevoerd tijdens de gymles. Tijdens de metingen zijn onder andere de motorische vaardigheden (Athletic Skills Track, Hoeboer et al., 2016) gemeten. Data van 1012 leerlingen zijn meegenomen in de analyses. Verschillen tussen groepen zijn bepaald middels onafhankelijke T-toetsen.

Resultaten

Tijdens de voormeting bleek al een verschil op de score van de kinderen op motorisch gebied tussen leerlingen die les kregen van een vakdocent en een groepsdocent. Gemiddeld scoorden de kinderen bij de vakdocent hoger op de motorische vaardigheden. Naast een hogere score op de voormeting bleken deze leerlingen een positievere motorische ontwikkeling te vertonen na 1 jaar ten opzichte van leerlingen die les kregen van een groepsdocent. De groep leerlingen die les kreeg van een groepsdocent maakte geen progressie op motorische gebied.

Discussie en conclusie

Basisschoolleerlingen die les kregen van een vakdocent bewegingsonderwijs hebben betere motorische vaardigheden dan leerlingen die les kregen van groepsdocenten met gymbevoegdheid. Daarnaast bleek dat de leerlingen die les krijgen van een vakdocent zich ook positiever ontwikkelen op motorisch vlak na 1 jaar. Deze bevinding benadrukt de meerwaarde van een vakdocent bewegingsonderwijs in de strijd tegen de achteruitgang in motorische vaardigheid.

Referenties

- Adank, A.M., Van Kann, D.H.H., Hoeboer, J.J.A.A., de Vries, S.I., Kremers, S.P.J., & Vos, S.B. (2018a). Investigating Motor Competence in Association with Sedentary Behavior and Physical Activity in 7- to 11-Year-Old Children. *Int J Environ Res Public Health*, 15:2470.
- Adank, A. M., Van Kann, D. H. H., Kremers, S. P. J. & Vos, S. B. (2018). Stimuleren van een Actieve Leefstijl door Top gymOnderwijs: de SALTO studie. NWO Promotiebeurs voor leraren.
- Hoeboer, J., De Vries, S., Krijger-Hombbergen, M., Wormhoudt, R., Drent, A., Krabben, K., & Savelsbergh, G. (2016). Validity of an Athletic Skills Track among 6- to 12-year-old children. *Journal of Sports Sciences*, 34(21), 2095–2105.

Hoe goed kunnen kinderen hun eigen motorische competentie schatten?

Annemarie de Witte – De Haagse Hogeschool

Inleiding

Motorische competentie (MC) van kinderen is van belang in de relatie tot o.a. lichamelijke fitheid, gewicht, fysieke activiteit, zitgedrag en flexibiliteit. Naast MC lijkt ook zelf waargenomen MC (PerceivedMC) een belangrijke rol te spelen (Robinson et al., 2015). Om meer inzicht te krijgen in het verband tussen MC en PMC wordt in deze studie bekeken of er clusters geïdentificeerd kunnen worden van kinderen met gelijke niveaus van MC en PMC, rekening houdend met geslacht en leeftijd.

Methode

In totaal zijn 1669 kinderen (917 jongens en 652 meisjes, 6-12 jaar) geïnccludeerd. Om MC te meten hebben alle kinderen de Athletic Skills Track (Hoeboer et al., 2018) uitgevoerd. PMC is gemeten met de physical self-confidence scale (McGrane, 2016). Clusteranalyses zijn uitgevoerd gebaseerd op de MC en PMC waarden voor de middenbouw en bovenbouw. Om te onderzoeken of geslacht verschil laat zien tussen de geïdentificeerde profielen is er een ANOVA toegepast.

Resultaten

Voor zowel de middenbouw als bovenbouw zijn vier profielen geïdentificeerd (hoge MC en hoge PMC, hoge MC en lage PMC, lage MC en lage PMC & lage MC en hoge PMC). Er zijn voor beide groepen significante verschillen tussen de clusters in de verhouding jongens/meisjes. In groep 3-5 zijn er opvallend meer meisjes met een hoge MC en lage PMC waarde. Voor groep 6-8 zijn er significant meer jongens dan meisjes met een hoge MC en een hoge PMC waarde.

Discussie en conclusie

Deze studie laat zien dat de relatie MC en PMC bij kinderen van 6-12 jaar verschillend is per jongens en meisjes. De clusteranalyses toonden 4 clusters, die nader moeten worden onderzocht om te concluderen wat de verschillende clusters voor de gymleerkracht kunnen betekenen.

Referenties

Hoeboer, J., Krijger-Hombergen, M., Savelsbergh, G., & De Vries, S. (2018). Reliability and concurrent validity of a motor skill competence test among 4 to 12 year old children. *Journal of sports sciences*, 36 (14), 1607-1613.

McGrane, B., Belton, S., Powell, D., Woods, C. B., & Issartel, J. (2016). Physical self-confidence levels of adolescents: Scale reliability and validity. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 19 (7), 563-567.

Robinson, L.E., Stodden, D. F., Barnett, L. M., Lopes, V. P., Logan, S. W., Rodrigues, L. P., & D'Hondt, E. (2015). Motor competence and its effect on positive developmental trajectories of health. *Sports medicine*, 45(9), 1273-1284.

Het meten van het beweegniveau van kinderen - de consequentie van het meetinstrument

Mark de Niet – Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Inleiding

Verschillende onderzoeken laten zien dat het inzichtelijk maken van het beweegniveau van kinderen belangrijk is. Recentelijk zijn hiervoor in Nederland verschillende testen ontwikkeld. De Athletic Skills Track (AST) en de HAN Beweegtest hebben als doel om het beweegniveau van kinderen in de basisschoolleeftijd op eenvoudige wijze te meten. Kinderen worden op basis van deze testen geclassificeerd (van zwakkere tot excellerende leerling). In dit onderzoek wordt vergeleken of de classificaties op basis van de testen overeenkomen.

Methode

In totaal hebben 3.803 kinderen (1.833 jongen, leeftijd tussen de 6 en 12 jaar) van 21 verschillende basisscholen deelgenomen aan het onderzoek in Arnhem, Den Haag en Nijmegen. Ze hebben zowel de AST (Hoeboer et al., 2016/2018) en de HAN-Beweegtest uitgevoerd (Platvoet et al., 2018). De uitkomst van de AST is de tijd dat een kind doet over een parcours met 7 verschillende activiteiten. De HAN Beweegtest bestaat uit vier verschillende losse onderdelen. Op basis van percentielscores is voor zowel de AST als voor de HAN-Beweegtest bepaald hoe goed het kind scoort in vergelijking met zijn leerjaar. Vervolgens zijn de kinderen per leerjaar geclassificeerd in een categorie (0-5%, 5-15%, 15-50%, 50-85%, 85-95% en 95-100%).

Resultaten

Een positieve correlatiecoëfficiënt van 0.52 ($p < 0.001$) is gevonden tussen de uitkomsten op de AST en de HAN-Beweegtest. De overeenkomst tussen de twee testen is 37.9% ($kappa = 0.15$).

Discussie en conclusie

De gevonden correlatiecoëfficiënt komt overeen met vergelijkingen tussen motorische testen in andere studies. Hoewel de overeenkomst in classificaties vrij laag is, worden kinderen voornamelijk één categorie "misplaatst". De uitkomsten suggereren dat beide testen verschillende aspecten van het beweegniveau in kaart brengen, en dat de keuze van de test de classificatie van kinderen kan beïnvloeden. Bij de keuze van een test om de motorische vaardigheid van kinderen vast te stellen dienen leerkrachten en sportcoaches hiervan bewust te zijn.

Kan een interactieve beweegvloer bijdragen aan een actiever dagpatroon op een kinderdagverblijf?

Manon Kessels – De Haagse Hogeschool

Inleiding

Het is belangrijk dat kinderen van jongs af aan voldoende bewegen. Uit onderzoek blijkt dat de jongste jeugd veel tijd sedentair doorbrengt. Zo blijkt uit onderzoek van Gubbels et al. (2012) dat slechts 6% van de activiteiten die peuters binnen op een kinderdagverblijf uitvoeren van matige tot zware intensiteit is.

Springlab, een bedrijf dat bewegend leren wil stimuleren, heeft in co-creatie met professionals in de kinderopvang een interactieve beweegvloer ontwikkeld. In dit onderzoek is gekeken naar de belastingintensiteit van het spelen op de beweegvloer ten opzichte van andere activiteiten op een kinderdagverblijf.

Methode

Bij 15 kinderen van verschillende kinderdagverblijven in Nederland (9 jongens en 6 meisjes, gem. 3,1 jaar) is gedurende één dag de belastingintensiteit van alle activiteiten bepaald met een versnellingsmeter (ActiGraph, wGT3X-BT, Pensicola, Florida, USA). Er is tevens een logboekje van de activiteiten bijgehouden. De versnellingsmeterdata is gecategoriseerd in tijd besteed aan sedentaire, licht, matig en zwaar intensieve activiteit met behulp van de afkapwaarden van Pate et al. (2006).

Resultaten

Kinderen zijn gemiddeld 6 uur gemeten. In deze tijd waren zij gemiddeld 32% van de tijd bezig met vrij spelen, 28% met eten, 18% met buitenspelen, 9% met het spelen op de beweegvloer en gezamenlijk 13% met overige activiteiten. Meer dan de helft van de tijd was de belastingintensiteit van het spelen op de beweegvloer licht tot zwaar intensief (> 3 METs). De overige activiteiten, waaronder buitenspelen en vrij spelen, bleken minder intensieve activiteiten te zijn.

Conclusie

De hoeveelheid matig tot zware intensiteit was hoger bij het spelen op de beweegvloer in vergelijking met andere activiteiten op een kinderverblijf. Hiermee kan de vloer een bijdrage leveren aan een actiever dagpatroon op een kinderdagverblijf als het sedentaire en lichte activiteiten vervangt. De belastingintensiteit van buitenspelen en vrij spelen was weliswaar lager dan die van het spelen op de beweegvloer, maar de tijd die zij aan de laatste twee activiteiten besteedden was langer.

Referenties

Gubbels JS, van Kann DH, Jansen MW: Play equipment, physical activity opportunities, and children's activity levels at childcare. *J Environ Public Health*. 2012, 2012: 326520
Pate RR, Almeida MJ, Mclver KL, Pfeiffer KA, Dowda M. Validation and calibration of an accelerometer in preschool children. *Obesity (Silver Spring)* 2006;14:200–206.

Serious gaming in the school setting: How physically active are children at baseline?
Gabrielle ten Velde – Maastricht UMC+

Inleiding

International guidelines recommend that children spend a minimum of 60 minutes each day in moderate- to vigorous physical activity (MVPA). To use the interest of children, games are being created which involve a physical activity (PA) aspect. This study provides an overview of the BOOSTH intervention and describes the baseline PA results.

Methode

This randomized controlled trial included 565 primary school children (45.1% boys, 10±1y of age), divided over 8 intervention- and 8 control schools. The school-based intervention BOOSTH uses an activity tracker which measures steps in the real world. Children can compare their steps via a class battle. In addition, they can unlock levels in the game with the points created by the steps they took. PA behavior was measured for 7 days with the GT3X Actigraph accelerometer. The cut off points of Evenson et al. were used to classify PA into intensities.

Resultaten

Overall, children performed on average 56±20 min/day of MVPA. They spent 427±64 min/day on sedentary behavior and 239±38 min/day on light intensity PA. Girls were significantly less moderate to vigorous physically active compared to boys (-9±2min/day, p<0.01). Forty % off the children met the PA guideline (49% boys and 33% girls (p<0.01)). Self-reported screen-time was 3.1 (±2) h/day. Screen-time increased with more sedentary behavior (B 5.334, P < 0,05) and decreased with higher MVPA (B -1.199, P < 0,05).

Conclusie

BOOSTH is an innovative intervention since it tries to mimic children's natural movement behaviour before playing a level in the BOOSTH game. At baseline 60% of the children do not meet the recommended 60 min/day MVPA. Follow up results of the BOOSTH intervention for primary school children will be evaluated to determine the effect of BOOSTH on PA and health indicators.

Leren zelfreguleren in het bewegingsonderwijs **Joop Duivenvoorden – Hogeschool Windesheim**

Inleiding

Leren zelfreguleren betekent leren doelen stellen, voortgang monitoren en doelen of inspanningen waar nodig bijstellen. Zelfreguleren stimuleert, ook na schooltijd, de beweegvaardigheid en zou dan ook een kerndoelstelling van het bewegingsonderwijs moeten zijn. Gewoonlijk wordt zelfregulatie met vragenlijsten gemeten, maar het reflectievermogen van de leerling beïnvloedt deze meting. Ook streven bewegingsonderwijzers naar minder tijdrovende middelen om hun leerlingen te volgen. Het doel van dit onderzoek is dan ook om te kijken of het mogelijk is observeerbare oefenstrategieën die duiden op zelfregulerend leren te onderscheiden. Ook onderzoeken we de relatie van deze oefenstrategieën met meer traditionele maten voor zelfregulatie.

Methode

79 Brugklas leerlingen oefenden een nieuwe miktaak tijdens hun gymles. Zij bepaalden 10 minuten lang zelf de speelafstand voor telkens 5 pogingen. Door voor iedere 5 pogingen het geanticipeerde aantal rake ballen te noteren, kon achteraf de accuraatheid van hun inschatting bepaald worden. Verder vulden de leerlingen lijsten voor self-efficacy, motivatie, en doeloriëntatie in.

Resultaten

De leerlingen konden worden ingedeeld in 3 oefenstrategiegroepen. De Afstand-groep (n=24) koos structureel afstanden op basis van eerdere afstanden ('telkens een stapje verder'). De Score-groep (n=29) koos afstanden op basis van vorige score ('bij succes een stapje verder'). De overige leerlingen (n=26) volgden een onbekende of geen strategie. Self-efficacy, motivatie en doeloriëntatie verschilden niet tussen de groepen. Enkel de inschatting van de score tijdens het oefenen verschilde; de Score-groep overschatte hun prestatie terwijl de Afstand-groep deze onderschatte.

Discussie en conclusie

Zelfregulatie is te observeren door leerlingen zelf taakmoeilijkheid te laten bepalen tijdens het oefenen. De geobserveerde oefenstrategieën, net als inschatting van de score, ontstaan tijdens de door de leerling vormgegeven oefensessie. Self-efficacy, motivatie en doeloriëntatie (variabelen geassocieerd met zelfregulerend leren) volstaan in de huidige context niet om bewegingsonderwijzers (ontwikkeling van) zelfregulatie te laten volgen.

Training van de toekomst

Nienke Ekelenkamp – InnoSportLab 's-Hertogenbosch – Innovatie in gymnastische sporten

Analyseren en verbeteren van pirouettes bij topturnen met behulp van 3D motion tracking

Inleiding

Bij damesturnen moet een oefening bestaan uit verschillende elementen (FIG, 2017). Een van die vereiste elementen zijn de draai-elementen (rotaties) om de lichaamslengte-as, ofwel de pirouettes. Meer pirouettes verhogen de elementwaarde en daarmee de moeilijkheidsgraad van de oefening. Het juist uitvoeren van de pirouettes en het in staat zijn om meerdere draaien te maken vereist een aantal fysieke en technische aspecten (Carmen, 2015). Met behulp van het 3D motion tracking system MVN Analyze van Xsens (Roetenberg e.a., 2013) kunnen verschillende rotaties in de sportpraktijk in kaart worden gebracht. Individueel kan zo geanalyseerd worden wat er aangepast moet worden om tot een betere pirouette te komen. In dit pilot-onderzoek is de volgende vraag van een topturnster uit de Oranjeselectie beantwoord: "Moet ik mijn hoeksnelheid van de pelvis - ten opzichte van een drievoudige pirouette - verhogen om een viervoudige pirouette te kunnen maken?"

Methode

Het Xsens 3D motion tracking system bevat 17 tracking sensoren (Roetenberg e.a., 2013). Met behulp van dit systeem en Xsens MVN Analyze zijn de 1/1 pirouette, 2/1 pirouette en 3/1 pirouette van de topturnster geanalyseerd. Hierbij is - naast de hoeksnelheid van de pelvis - ook de positie van het lichaamszwaartepunt (LZP) tijdens de pirouettes geanalyseerd.

Resultaten

Uit de analyses bleek dat het LZP van de proefpersoon naar ventraal verschoof gedurende de derde pirouette. Daarnaast werd de draaisnelheid groter na afloop van de eerste pirouette, maar werd er geen verschil in draaisnelheid gevonden tussen de tweede en derde pirouette.

Discussie en conclusie

Om tot een betere pirouetteprestatie te kunnen komen moet de turnster haar LZP langer centraal kunnen houden. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat voor een vierde pirouette een hogere draaisnelheid van de pelvis nodig is dan tijdens de tweede en derde pirouette.

Referenties

Carmen, G. (2015). Improving the pirouettes execution technique in rhythmic gymnastics by means of balance development programs. *Scientific Journal of Education, Sports, and Health*. Vol. XVII/2015(1). Download ([PDF](#)).
Fédération Internationale de Gymnastique (FIG) (2017). 2017-2020 CODE OF POINTS in Women's Artistic Gymnastics. Approved by the FIG Executive Committee. Download ([PDF](#)).
Roetenberg, D., Luinge, H., & Slycke, P (2013). Xsens MVN: Full 6DOF Human Motion Tracking Using Miniature Inertial Sensors. XSENS TECHNOLOGIES, 2013. Download ([PDF](#)).

Training van carrièrebegeleiders in een professionele voetbalomgeving Sofie Smismans – Vrije Universiteit Brussel

Inleiding

Het sterke prestatiekenmerk van topsport impliceert een grote persoonlijke- en tijdsinvestering, mogelijk resulterende in een sterke atletische identiteit en een beperkte holistische ('whole-person') ontwikkeling (bv. Martin, Fofarty, & Albion, 2013). Topsporters worden namelijk niet enkel geconfronteerd met uitdagingen, vereisten en betrekkingen binnen de sport, maar ook op psychologisch, psychosociaal, academisch/werk-, en financieel vlak. Verschillende studies (bv. Pink, Saunders, & Stynes, 2015) benadrukken daarvoor het belang van een holistische ondersteuning voor topsporters. Een kwaliteitsvolle holistische ondersteuning is volgens de Europese Commissie (2012) gerelateerd aan gezondheids-, ontwikkelings- en sociale voordelen, verbeterde toekomstperspectieven, en een positieve aanpassing aan het leven na topsport. Het doel van deze studie was daarom het ontwikkelen van een framework dat de belangrijkste domeinen, inclusief bijhorende rollen en competenties, in het verlenen van holistische ondersteuning door carrièrebegeleiders in het voetbal kadert.

Methode

Na het verkrijgen van ethische goedkeuring werd getracht een framework te ontwikkelen via twee stappen: (a) 15 semi-gestructureerde interviews werden afgenomen met praktijkexperten binnen het domein van holistische spelersondersteuning en (b) een focusgroep (i.e., Delphi-methode) met 4 ervaringsexperten ter finalisatie van het framework. Thematische, inductieve inhoudsanalyse (Braun & Clarke, 2006) werd gebruikt ter identificatie van de belangrijkste domeinen en de daarbijhorende rollen en competenties van carrièrebegeleiders.

Resultaten

Een framework bestaande uit zeven focusdomeinen, zijnde 'wie ben ik, betrokkenheid van topsporters, opleiding en ontwikkeling, carrière, welzijn, financieel en organisatie' werd geïdentificeerd. Binnen elk domein werden kernrollen en – competenties (bv. opstellen van een persoonlijk ontwikkelingsplan in samenspraak met de speler, reflectievaardigheden), alsook optionele rollen en competenties (bv. gebruiken van psychometrische tools, beoordelingsvaardigheden) onderscheiden. Verder toonden de data het belang van een aantal algemene, domeinoverschrijdende rollen en competenties (bv. communicatievaardigheden).

Discussie en conclusie

Praktische implementatie van het framework kan bijdragen in de selectie, rekrutering, training, ontwikkeling en evaluatie van carrièrebegeleiders in het voetbal.

Cadans in Balans bij 10km Hardlopen? Jos Goudsmit – Fontys Sporthogeschool

Inleiding

Binnen het innovatieproject Nano4Sports wordt sensortechnologie ontwikkeld voor de sport. De case rondom hardlopen heeft als doel op basis van individuele metingen van de hardlooptechniek gepersonaliseerde feedback te geven. Een van de iteraties van de individuele metingen is getest bij een tiental recreatieve hardlopers tijdens hun deelname aan het 10km event tijdens Marathon Eindhoven van 2018. We wilden weten hoe de cadans en de symmetrie veranderde gedurende het hardlopen.

Methode

Tijdens het event werd continu de cadans gemeten door een tweetal Byteflies sensoren op beide schoenen. Hiermee werd de cadans zowel links als rechts bepaald. De gemeten cadans van de eerste vijf kilometer werd vergeleken met het tweede deel van de 10km. Symmetrie werd bepaald door cadans links en rechts per stap te vergelijken.

Resultaten

De gemiddelde cadans varieerde tussen 77,4 en 96,5 stappen per minuut over de gehele 10km. Bij zes van de tien lopers was de cadans in het tweede deel hoger, gemiddeld voor de groep van 85,3 naar 85,6. De variatie in de cadans bleef gelijk met een gemiddelde standaardafwijking van 2,4. Zeven van de tien lopers liepen het tweede deel langzamer, gemiddeld 11,44 tegen 11,07 km/uur. De symmetrie werd bij zeven lopers hoger in het tweede deel, gemiddeld van 1,53% naar 1,41% afwijking.

Discussie en conclusie

De lopers in dit onderzoek lieten een gelijke variatie in de cadans zien gedurende het hardloop event. Tegelijkertijd gingen ze wel meer symmetrisch lopen, dus met minder variatie tussen links en rechts. Ondanks een lagere snelheid liepen de lopers met een hogere cadans. Deze bevindingen leren ons dat onder vermoeidheid lopers met een hogere cadans gaan lopen, zeker in relatie tot de loopsnelheid. De variatie zoals gemeten in symmetrie nam tegelijkertijd af. Mogelijke verklaring zou gezocht kunnen worden in motorische controle waarbij de variaties in bewegingen afnemen door vermoeidheid.

Kansen om binnen de gemeente Medemblik met side-events sociaal-maatschappelijke impact te creëren

Robin Deun – Hogeschool Inholland

Inleiding

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport had als doel om vanaf 1 januari 2014 extra aandacht te besteden aan het creëren van maatschappelijke impact bij (top)sportevenementen (Ministerie van VWS, 2015). Side-events bij sportevenementen vergroten de sociaal maatschappelijke impact ervan (Chalip.,2006; Hover et al., 2014; Van Bottenburg et al.,2012). Ook de gemeente Medemblik wil zich meer inzetten op maatschappelijke impact door inzet van side-events bij topsportevenementen.

Hoofdvraag: Waar liggen de kansen om met side-events bij topsportevenementen positieve sociaal-maatschappelijke impact te creëren binnen gemeente Medemblik, met de focus op de European Cup Ju Jitsu en het Nederlands Kampioenschap Skeelers?

Methode

Middels desk research is een inventarisatie gemaakt van topsportevenementen die vergelijkbaar zijn aan de twee focusevenementen van dit onderzoek, de side-events hiervan en de betrokken doelgroepen. Daarnaast zijn interviews gehouden onder totaal 12 personen die kennis hebben over de betrokken doelgroepen, topsportevenementen en side-events.

Resultaten

Uit de resultaten blijkt dat de side-events afgestemd moeten worden op lokale maatschappelijke uitdagingen. Binnen de gemeente Medemblik liggen maatschappelijke uitdagingen bij de doelgroepen statushouders en ouderen (moeite met integratie en eenzaamheid).

Discussie en conclusie

Voor het Nederlands Kampioenschap Skeelers is er een kans statushouders te betrekken bij de bestaande vrijwilligersorganisatie. Op deze manier stijgt de kans op een baan, stage of opleiding. Het sociale netwerk van deze mensen wordt ook vergroot wat de integratie versnelt.

De European Cup Ju Jitsu heeft de kans een koppeling te maken met het 6-weekse Zeker Bewegen valpreventie programma. Dit zorgt ervoor dat ouderen meer zekerheid krijgen, meer bewegen, de valangst, ernst van de valangst en de eenzaamheid terugdringt door de sociale cohesie die ontstaat bij het sporten in groepsverband. Voor beide evenementen is een implementatieplan voor deze side-events geschreven. Dit stappenplan kan ook door andere gemeenten gebruikt worden om maatschappelijke impact te realiseren door gebruik van het juiste side-events.

Referenties

Chalip, L. (2006). Towards Social Leverage of Sport Events. *Journal of Sport & Tourism*, 11(2), 109–127.

Hover, P., Dijk, B., Breedveld, K., van Eekeren, F. J. A., & Slender, H. (2016). Creating social impact with sport events. WJH Mulier Instituut.

Ministerie van VWS. (2015). Beleidskader sportevenementen. Den Haag. Geraadpleegd op 6 januari 2019, van https://www.kenniscentrumsport.nl/publicatie/?beleidskader-sportevenementen&kb_id=14992

Heatmaps: de beweegvriendelijke omgeving op adresniveau gevisualiseerd

Karin Wezenberg-Hoenderkamp – Mulier Instituut

Inleiding

Grip krijgen op de beweegvriendelijkheid van de leefomgeving is uitdagend. Eén aspect van de beweegvriendelijke omgeving betreft de 'hardware'. Om beleid te kunnen maken op buurt- of wijkniveau, is gedetailleerd inzicht in de beweegvriendelijkheid van de omgeving nodig. Het Mulier Instituut heeft daartoe een nieuwe methodiek ontwikkeld waarmee we de beweegvriendelijke omgeving van ieder adres in Nederland met behulp van heatmaps kunnen visualiseren. Heatmaps geven op hoog schaalniveau een indicatie van de mogelijkheden om te sporten en te bewegen in de fysieke woonomgeving.

Methode

De ontwikkelde methodiek analyseert de directe woonomgeving van elk woonadres en kijkt over buurt- en wijkgrenzen heen. De heatmaps geven daarmee inzicht in de dichtheid van de 'hardware'. De heatmaps kunnen voor de volgende vijf deelindicatoren worden berekend: sportaccommodaties, sport- en speelplekken, sport-, speel- en beweegruiimte, wandel- en fietspaden en nabijheid van voorzieningen.

Resultaten

De heatmaps geven een gedetailleerd beeld van de dichtheid van verschillende voorzieningen en daarmee een objectief beeld van de fysieke elementen die bijdragen aan een beweegvriendelijke omgeving. De combinatie met andere datasets geeft inzicht in afstemming tussen vraag en aanbod. De heatmaps van de speelplekken worden gerelateerd aan gegevens over het aantal jongeren en de heatmaps van de nabijheid van voorzieningen aan het aantal 65-plussers. De resulterende kaarten tonen aandachtsgebieden wat betreft de afstemming tussen vraag en aanbod.

De heatmaps worden met actuele en toekomstige bevolkingscijfers gecombineerd. De doorberekeningen met bevolkingsprognoses geven veel informatie. Klopt het aantal speelplekken in de toekomst nog wel als een wijk in samenstelling verandert?

Discussie en conclusie

De ontwikkelde methodiek zien we als een eerste stap om de beweegvriendelijkheid van de omgeving te (kunnen) verbeteren. De heatmaps en afgeleide kaarten geven een startpunt om het gesprek aan te gaan met betrokkenen vanuit verschillende werkvelden en invalshoeken.

A Sport Governing Body's Role in the Spectator-Team Relationship

Paul Huiszoon – Hogeschool van Amsterdam

Inleiding

The objective of this study was to further our understanding of a sport governing body's role in the development of Team loyalty. We aimed to describe and predict, how the spectator's relationships with a sports team and its superordinate sport governing body affect loyalty towards the team. Within a Fan Relationship Management Model (FRM; Adamson, Jones, & Tapp, 2006), we investigated how and to what extent the Team loyalty is determined by a sport spectator's relationship with the sports team and its sport governing body.

Methode

The cross-sectional data collection was done via a self-completion online questionnaire. A structural equation modelling (SEM) approach was used to test, refine and validate the model among two convenience samples of four hundred fifty-five and five hundred five football spectators from France and Germany.

Resultaten

Factor loadings, AVE values and α values confirmed high reliability and validity for all the constructs examined. Through a multi-group confirmatory factor analysis, partial invariance between the items of the French sample and the German sample was shown.

In the French sample, from all suggested relationships in the FRM Model, only Identification with the team had an influence on the attitudinal dimension of Team loyalty. In the German sample, the sport governing body's Credibility had an influence on Team commitment stronger than Trust in or Satisfaction with the sports team.

Conclusie

This study is useful to appreciate a sport governing body's role in the spectator-team relationship. Also, it encourages the implementation of a Credibility variable when investigating relationship management in sports. The country-specific differences highlight the implementation of social science research in the development of marketing strategies.

Referenties

Adamson, G., Jones, W., & Tapp, A. (2006). From CRM to FRM: Applying CRM in the football industry. *Database Marketing & Customer Strategy Management*, 13(2), 156-172. doi:10.1057/palgrave.dbm.3240292

Sporting children feel better and are happier

Janet Moeijes – Hogeschool Windesheim

Inleiding

There is a limited number of studies about the relationship of characteristics of sports participation with psychosocial health or health-related quality of life (HRQoL). Therefore, a large-scale study has been started with the following research question: Are characteristics of sports participation associated with psychosocial health and HRQoL in children? The examined characteristics of sports participation pertained to, among others, membership of a sports club, frequency of sports participation, individual versus team sports, and indoor versus outdoor sports.

Methode

Cross-sectional data were collected from 2308 Dutch children aged 10–12 years. Children completed the Movement and Sports Monitor Questionnaire Youth aged 8–12 years (MSMQ), the Strength and Difficulties Questionnaire (SDQ) about psychosocial health, and the KIDSCREEN-52 about HRQoL. Linear multilevel analyses were conducted.

Resultaten

Regarding psychosocial health, membership of a sports club and higher frequency of sports participation were associated with fewer internalising problems and better prosocial behaviour and only to a minimal extent with fewer externalising problems. Concerning HRQoL, membership of a sports club and higher frequency of sports participation were associated with a better HRQoL in the physical domain, to a slightly lesser extent with a better HRQoL in the social domain, and to a limited extent with a better HRQoL in the psychological domain. For both psychosocial health and HRQoL, the kind of sport(s) in which a child participates was of minor importance.

Discussie en conclusie

The research findings form an argument for stimulating children to participate frequently in any kind of sports club activities. Choosing a sport that the child can and likes to do with a relatively high frequency is more important than choosing a particular type of sport.

Referenties

Moeijes, J. (2018). Sports participation, psychosocial health and health-related quality of life. A cross-sectional and longitudinal study in Dutch primary schoolchildren (PhD thesis). VU University, Amsterdam.

Vitalisering van de sportclub door procesmatige begeleiding

Hans Slender – Hanzehogeschool Groningen

Inleiding

De verenigingsondersteuner wordt steeds vaker uitgedaagd om niet alleen bij te dragen aan het oplossen van korte termijn vraagstukken als vrijwilligerstekorten, teruglopende ledenaantallen of financiën, maar om ook daadwerkelijk bij te dragen aan de ontwikkeling van organisatiekracht op lange termijn (Wicker & Breuer, 2011). Aanpakken vanuit de verandkunde die voor het bedrijfsleven of publieke sector zijn ontwikkeld blijken vaak niet direct te vertalen naar de context van een sportclub (Thiel & Mayer, 2009). Doel van dit praktijkgericht onderzoek is het ontwerpen van een trainingsprogramma voor verenigingsondersteuners waarmee zij beter geëquipeerd worden om deze procesmatige aanpak toe te passen.

Methode

De ontwerpgerichte onderzoeksmethodologie (Andriessen, 2008) is gebruikt om middels een iteratief proces te komen tot het ontwerp van een competentieprofiel voor procesbegeleiding, een scholingsontwerp en de vertaalslag naar een interactief platform voor verenigingsondersteuners. Gedurende een periode van 2,5 jaar zijn er verenigingsondersteuners gevolgd in een multiple case study (n=10) en is een actie-onderzoek rondom het scholingsprogramma uitgevoerd.

Resultaten

Uit de case studies is gebleken dat ervaren verenigingsondersteuners een meer flexibele en procesmatige aanpak weten te hanteren dan minder ervaren vakgenoten. Verder blijkt dat het niet het kennisniveau, maar de soft skills zijn die het verschil maken in een clubontwikkelingsproject. Uit de case studies na het scholingstraject is gebleken dat het ontwikkelen van deze soft skills veel tijd in beslag nemen en ook dat deze afhankelijk zijn van de persoonlijkheid van de ondersteuner.

Discussie en conclusie

Dit RAAK-project heeft laten zien dat een switch van een meer expermatige of gestandaardiseerde aanpak naar een procesmatige aanpak geen eenvoudige is. Om de organisatiekracht van verenigingen te kunnen vergroten zal de ondersteuner veel in zijn/haar mars moeten hebben. Tijdens de DSO presenteren wij het eindproduct: een online leerplatform voor verenigingsondersteuners om aan de benodigde competenties te kunnen werken.

Referenties

- Andriessen, D. (2008). Combining design-based research and action research to test management solutions. In *Towards Quality Improvement of Action Research* (pp. 125-134). Brill Sense.
- Thiel, A., & Mayer, J. (2009). Characteristics of voluntary sports clubs management: A sociological perspective. *European sport management quarterly*, 9(1), 81-98.
- Wicker, P., & Breuer, C. (2011). Scarcity of resources in German non-profit sport clubs. *Sport management review*, 14(2), 188-201.

Heeft de sportvereniging meer sociale waarde dan andere organisatievormen? **Annet Tiessen-Raaphorst – Sociaal en Cultureel Planbureau**

Inleiding

Aan sportbeoefening worden diverse waarden gerelateerd, zoals gezondere en gelukkigere individuen of een meer cohesieve samenleving. Uit onderzoek van (Elmose-Østerlund et al. 2019) blijkt dat verbondenheid aan de sportvereniging vooral samenhangt met individuele factoren, zoals hoe lang men lid is en hoe actief men is bij de club. Maar als vooral die factoren van belang zijn, maakt het dan uit of iemand sport bij een vereniging? Of hebben informele groepen (vgl. Van den Berg et al. 2011) of sport via commerciële aanbieders een vergelijkbare bindende waarde?

Methode

In de winter van 2018/2019 is de Vrijtijdsomnibus afgenomen onder 3.425 Nederlanders van 6 jaar en ouder. Op basis van de RSO vragenlijst is gemeten of men aan sport doet en in welk verband. Extra vragen zijn opgenomen over de sociale waarde van de sportclub/groep. In de multivariate analyse betrek ik relevante persoonlijke achtergrondkenmerken (zoals leeftijd of geslacht) en sportkenmerken (sportfrequentie, meedoen aan trainingen en wedstrijden, verrichten van vrijwilligerswerk in de sport).

(Eerste) resultaten

De sociale waarden worden door leden van de sportvereniging vaker gewaardeerd dan door sporters in informele of commerciële sporters. Verenigingsleden hebben vaker goede vrienden gemaakt op de club of vinden vaker steun van leden bij privé zaken. Informele sporters waarderen de sociale waarden meer dan commerciële sporters.

Discussie

In mijn presentatie wil ik verder ingaan op de vraag of deze verschillen vooral door sportieve of persoonlijke kenmerken verklaard kunnen worden of dat het verschillen tussen de sportverbanden blijven.

Referenties

Elmose-Østerlund, K., et al. (2019). "Social integration in sports clubs: individual and organisational factors in a European context." *European Journal for Sport and Society*: 1-23.

Van den Berg, E., et al. (2011). *Informele groepen. Verkenningen van eigentijdse bronnen van sociale cohesie*. Den Haag, SCP.

#DSO2019